

خانواده برتر

تربیت فرزند بهتر

مجموعه سخنرانی‌های استاد پناهیان (۱۵۶ جلسه)

— فهرست موضوعات —

زندگی مشترک و روابط زن و

مرد

۱۲. کلید طلایی زندگی مشترک
۱۳. چهار اصل برای افزایش محبت در زندگی مشترک
۱۴. انتخاب آسمانی و زندگی مشترک
۱۵. زن و مرد، رابطه‌ها و ضابطه‌ها
۱۶. نقش پنهان زن (۱)
۱۷. نقش پنهان زن (۲)
۱۸. عاطفه، امتیاز زن
۱۹. ارزش پدر بودن
۲۰. شاید به این دلیل، حضرت معصومه (س) ازدواج نکردند
۲۱. زن و نیاز به سرپرست
۲۲. اهمیت نقش‌پذیری در دنیا

تربیت فرزند و تربیت دینی

۱. نهال ولایت در نهاد خانواده
۲. نقش ادب در تربیت اسلامی
۳. راه تسهیل انتقال مفاهیم دینی به کودکان و نوجوانان
۴. تربیت برای حرکت به سمت خدا
۵. نگاهی به تربیت دینی
۶. خانواده متعالی
۷. هدایت و تربیت
۸. اولین قدم برای معرفی دین
۹. آثار تربیتی عزای حسین (ع)
۱۰. لطافت عقل
۱۱. فرهنگ مهربانی

فرهنگ و اصلاح جامعه

۲۳. تأثیر فراوان زنان در فرهنگ‌سازی

۲۴. اصلاح جامعه

۲۵. مؤمن مبلغ

۲۶. فرهنگ مهربانی

موسسه عصر بیان معنوی – ناشر آثار استاد پناهیان

تلفن تماس: ۰۲۱،۶۶۴۹۱۲۰۲

پیامک موسسه: ۱۰۰۰۱۳۱۳

پست الکترونیکی: bayan.manavi@gmail.com

مرکز پخش و ارسال محصولات به سراسر کشور: ۰۲۱،۶۶۹۷۷۵۸۰

تمام حقوق برای موسسه عصر بیان معنوی محفوظ است.

موضوع: نهال ولایت در نهاد خانواده

تربیت فرزند و تربیت دینی

نهال ولایت در نهاد خانواده

(مهدیه تهران - دهه اول محرم ۹۰ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

بهترین هدف و انگیزه‌ای که می‌توان برای یک خانواده و برای تربیت فرزندان در نظر گرفت چیست؟ هسته مرکزی تمام خوبی‌ها و ولایت‌مداری است. ولایت‌مداری تنها یکی از خوبی‌ها نیست، بلکه صدر همه خوبی‌هاست و لذا بهترین هدف برای یک خانواده خوب محسوب می‌شود. اصلاً خانه و خانواده محل تربیت ولایت‌مداران است. دعوی اصلی در حیات بشر بر سر ولایت است. هیچ پیامبری فرستاده نشد، مگر اینکه اطاعت و ولایت او واجب شمرده شد. مطالعه داستان‌های پیامبران در سراسر قرآن، به صراحت می‌گوید که مشکل بشر با دعوت انبیاء، عدم پذیرش ولایت انبیاء از سوی مردم بوده است. اما ولایت‌مداری را از کجا باید آغاز کرد؟ کجا آموزش دید و کجا تمرین کرد؟ ریشه ولایت‌مداری در خانواده شکل می‌گیرد و بارور می‌شود. اصلی‌ترین فلسفه وجودی خانواده تربیت انسان‌های ولایت‌مدار است. پذیرش ولایت پدر و مادر مقدمه پذیرش ولایت ولی‌الله است. کسی که به پدر و مادر خود احترام نمی‌گذارد و ادب رعایت نمی‌کند، چگونه می‌خواهد به امام خود احترام بگذارد؟ ولایت‌مدار بودن بسیار سخت و پیچیده است؛ هر کسی از عهده آن بر نمی‌آید و نیاز به تمرین مداوم دارد. تمرین ولایت‌مداری هم در محیط خانواده است. پدر و مادر چگونه رفتار کنند تا فرزندان‌شان ولایت‌مدار شوند؟ آیا اصلی برای تربیت

ولایی فرزندان وجود دارد؟...

فهرست

موضوع: نهال ولایت در نهاد خانواده

جلسه ۱

تقویت ولایت‌مداری، بهترین هدف برای خانواده

- معنای خوب بودن چیست؟
- تأثیر انتخاب هدف بر انتخاب مسیر
- تصحیح نگاه به هدف اصلی
- هدف خوب، چه ویژگی‌هایی دارد؟
- ابهام، در اکثر اهداف تربیت فرزندان
- «خوب شدن» هدف خوبی برای تربیت در خانواده نیست
- ولایت‌مداری، بهترین هدف برای خانواده
- آثار ولایت‌مداری بر داشتن تمام دیگر خوبی‌ها
- خانواده‌ی ولایی چه خانواده‌ای است؟

جلسه ۲

خانواده؛ مهمترین مکان تربیت فردی و اجتماعی

- اولیاء خدا هم در خانه تربیت می شوند
- خانواده خوب، هدیه‌ای ویژه از طرف خدا
- معنای نور چشم در خانواده چیست؟
- ریشه امامت متقین، در خانواده خوب
- تأثیر خانواده ولایی، بر پاک شدن عرصه سیاست
- تربیت مدیر خوب در خانواده خوب
- تأثیر ویژه مادر بر نورانیت و معنویت خانواده

جلسه ۳

ضرورت‌های شکل‌گیری ولایت‌مداری در محیط خانواده

- ولایت، اساس دین
- اهمیت ولایت‌مداری
 - در تاریخ مسیحیت
 - در سجده نکردن شیطان بر انسان
- علل توجه ویژه صهیونیست‌ها به تخریب ولایت‌مداری در خانواده و اجتماع
 - سیطره یهود، نتیجه عدم ولایت‌مداری در خانواده و جامعه
 - عجین بودن ولایت‌مداری با سیاست در دنیای امروز
 - ضعف جوامعی که احترام به والدین در آنها کم‌رنگ است
 - تخریب بنیان خانواده
- نگاه معنوی به ازدواج
 - نقش منحصر به فرد خانواده در تربیت ولایی فرزندان
 - نقش ویژه مادر در معنویت خانواده

جلسه ۴

خانواده؛ مهمترین پایگاه آموزش ولایت‌مداری

- صهیونیست، مصداق طاغوت
- تربیت ولایی، مهمترین کارکرد خانواده
- خانواده چه تناسبی با ولایت دارد؟
- بررسی قرآنی ضرورت احترام به والدین
- احسان به والدین ریشه در ولایت‌پذیری دارد
- پذیرش ولایت پدر و مادر، مقدمه پذیرش ولایت امام زمان (عج)

جلسه ۵

ریشه غربت اهل بیت در ضعف ولایت‌مداری در خانواده‌ها

- ضرورت سخت‌گیری بر رعایت ادب به والدین
- احترام به پدر و مادر، مقدمه احترام به ولی‌الله
- ظرافت‌های تربیتی برای ولایت‌مدار شدن فرزندان
- نتیجه احترام به پدر در پذیرش ولایت
- اهتمام جدی دشمنان در تخریب ولایت‌پذیری در خانواده

جلسه ۶

وظایف فرزند در قبال والدین

- لزوم تمرین ولایت‌مداری در خانواده
- ولایت‌مدار بودن کار ساده‌ای نیست
- عدم موفقیت حضرت موسی ع در تبعیت از ولایت خضرع
- مردود شدن بسیاری از یاران علی (ع) در امتحان ولایت‌مداری
- احترام به پدر و مادر، مقدمهٔ احترام به ولی الله
- حساسیت و اهمیت رعایت ادب نسبت به پدر و مادر
- لزوم رعایت برخی نکات خاص در احترام به والدین
- پیچیدگی امتحانات مربوط به تبعیت از ولایت

جلسه ۷

مسئولیت مرد در خانواده

- ولایت‌مدار بودن، تنها راه نجات
- دغدغه اصلی ما، داشتن خانواده‌های ولایی
- تجربه تلخ غرب در زمینه خانواده
- ثمره داشتن خانواده ولایی
 - تربیت فرزندان ولایت‌مدار
 - تقویت ولایت‌مداری زن و مرد
- ایرادهای رفتاری همسر، بخشی از تقدیر الهی
- تأثیر عمیق محبت پدر به مادر، بر ولایت‌مدار شدن فرزندان
- فرزند با دیدن محبت پدر، طعم محبت امام را حس می‌کند
- مردها خطای زن و فرزند خود را بزرگوارانه ببخشند

جلسه ۸

مسئولیت زن در خانواده

- چرا حقوق مرد در خانواده بیشتر از زن است؟
- چرا مسئولیت زن در خانواده بیشتر از مرد است؟
- بسیاری از امتحانات الهی از زن، در رابطه با خانواده است
- قاعده کلیدی در تربیت فرزند
- اهمیت احترام مادر به پدر، خصوصاً در حضور فرزندان
- اصل کلیدی
 - زن غرور مرد را نشکند، مرد دل زن را نشکند
- اهمیت ابراز علاقه مرد به همسرش

جلسه ۹

مختصات خانواده و لایت مدار

- برخی ولایت فقیه را امری صرفاً سیاسی جلوه می دهند
 - ولایت صرفاً یک امر سیاسی نیست بلکه اساس دین است
 - امروز ولایت فقیه در حال جهان گیر شدن است
- تمرد ابلیس از پذیرش ولایت آدم (ع)
- مختصات خانواده و لایت مدار
- اصل مهم در تربیت فرزند
 - پدر باید فرزند را به حفظ رعایت مادر وادارد
 - مادر باید فرزند را به حفظ رعایت پدر وادارد
- اصل کلیدی در روابط زن و مرد

جلسه ۱۰

لزوم درک شیرینی‌های ولایت

● جایگاه ولایت در مباحث مختلف؛

- مباحث عرفانی، عالم بر اساس برکت ولی‌الله برقرار است
- مباحث عاطفی، امام سرچشمهٔ عاطفه و محبت است
- مباحث اعتقادی، اعتقاد به خدا و معاد بدون ولایت بی‌فایده است
- مباحث اخلاقی، ولایت‌مدار نبودن نشانهٔ وجود تکبر و حسادت در قلب است
- مباحث سیاسی، ولایت تنها عنصر نجات‌بخش جهان بشریت است

● شیرینی ولایت

- امام مانند پدری دلسوز و مهربان است
- قلب سالم نسبت به ولایت مانند کبوتر جلد خانه است
- یهودیان مدینه با درک شیرینی ولایت، اسلام آوردند
- پدرها در خانواده امامت کنند تا فرزندان طعم رأفت امام را بچشند
- پدرها به فرزندان خود کمک کنند تا حرمت پدری حفظ شود

نقش ادب در تربیت اسلامی

(تهران - هیئت نور - دهه اول محرم ۹۰ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

در میان راه‌های سعادت و تعالی یک راه یا ابزار وجود دارد که پیچیدگی و دشواری کمتری دارد و در عین حال ضرورتی همگانی نیز دارد و آن راه «عمل» است در صورتی که عمل دارای شرایط و ویژگی‌هایی باشد می‌تواند سایر ابزارها و راه‌های سعادت و کمال را تقویت نیز نماید یعنی بر معرفت، محبت و عقیده انسان تأثیرات شگرفی بگذارد، عمل باید منظم، مداوم و برنامه‌ریزی شده باشد اینچنین عمل کردن را «ادب» می‌نامند، ادب جنبه‌های مختلفی دارد؛ ادب شخصی، خانوادگی، اجتماعی، ادب رفتار با اولیاء خداوند و ادب در برابر خداوند متعال، در هر یک از این جبهه‌ها چه آدابی را باید رعایت کرد؟ ادب چه آثار و ثمراتی برای انسان دارد؟ بالاترین هدف از رعایت ادب چه باید باشد؟ آیا مؤدب بودن و حفظ ادب آسیب هم به همراه دارد؟ آن آسیب‌ها کدامند؟ چگونه می‌توان آنها را رفع کرد؟

ادب ارتباط بسیار محکمی با فلسفه خلقت ما دارد، به طوری که می‌توان گفت انسان بی‌ادب از هدف خلقت خود دور می‌افتد این ارتباط چیست؟ و چگونه با رعایت ادب می‌توان برای درک هدف خلقت خود ظرفیت‌سازی کرد؟ پیگیری بحث ادب پاسخی است به سؤالات بسیار مهم مطرح شده.

فهرست

جلسه ۱

برتری راه عمل بر سایر راه‌های کمال

- راه‌های رسیدن به کمال
- دشواری‌های راه‌ها و ابزارها
 - پیچیدگی راه معرفت
 - پیچیدگی راه ایمان
 - دشواری راه محبت
- دلایل اهمیت راه عمل
 - سادگی و ضرورت همگانی عمل
 - تأثیر عمل بر معرفت، ایمان و محبت
- معنای ادب
- دلایل لزوم توجه به مسأله «ادب»
 - ۱. هجوم فرهنگ بی‌ادبی غرب
 - ۲. احترام ادب در جامعه ما
- روضه مسلم بن عقیل (ع)

جلسه ۲

برخی آثار ادب

- عمل، تقویت کننده راهها و ابزارهای کمال
- ادب، درمان کننده غفلت و افزایش دهنده کیفیت عمل
- اهمیت عادت و تأثیر ادب بر آن
- نماز نمونه یک عمل مداوم
- آسان شدن مقابله با نفس به وسیله ادب
- ادب نجات دهنده‌ای برای شرایط بحرانی
- روضه ورود به کربلا

جلسه ۳

نقش ادب در رفع آسیب‌های انگیزه

- ادب، تسهیل‌کننده عمل و انگیزه
- ادب، آئین نامه نانوشته
- ادب، ضابطه‌ای عمومی
- توسل به زور به جای ادب در جامعه ما
- دوره ادب، ۷ تا ۱۴ سالگی
- ادب فرزندان حسین (ع)
- روضه حضرت رقیه (س)

جلسه ۴

لذت از خداوند، بالاترین هدف ادب

- ادب باید هدف داشته باشد
- لذت از خداوند
 - خداوند لذیذترین لذت‌ها
 - اصلی‌ترین وظیفه، کسب ظرفیت برای لذت از خدا
- راه لذت از خدا
 - مخالفت با هوی
- § ادب عملیاتی‌ترین راه مخالفت با هوی
- تأدیب فرزندان
 - آموزش مخالفت با هوی
 - حکمت‌گریزه جنسی در نوجوانی
- روضه طفلان حضرت زینب(س)

جلسه ۵

ثمرات بسیار مهم مبارزه با دوست‌داستنی‌ها

- عمیقاً متقاعد شدن، شرط رسیدن به اوج
- مبارزه با نفس، فلسفه وجود ما
 - تولید ارزش افزوده، تفاوت انسان از فرشته و حیوان
 - مخالفت با دوست‌داستنی‌ها، راه تولید ارزش افزوده
- راه خودشناسی
 - خود‌ناشناسی عامل بروز بسیاری از مشکلات
 - مبارزه با دوست‌داستنی‌ها، راه خودشناسی
- فلسفه سختی‌ها، افزایش ظرفیت‌ها با مدیریت آنها
- ادب، برنامه مبارزه با نفس
- روضه عبدالله بن حسن (ع)

جلسه ۶

همه دوست داشتنی‌ها ممنوع نیستند

- خلاصه مباحث گذشته (ثمرات مبارزه با نفس)
- آیا نرسیدن به علاقه‌ها انسان را عقده‌ای نمی‌کند؟
 - پاسخ اول؛ مبارزه ما با همه دوست داشتنی‌ها نیست
 - پاسخ دوم؛ علاقه‌های عمیق مجاز است
 - پاسخ سوم؛ لذت زندگی بدون ترک هوی میسر نیست
- آثار عمیق متقاعد نشدن برای مبارزه با نفس
- حکمت لذت‌های مجاز در دنیا
- روضه حضرت قاسم بن الحسن (ع)

جلسه ۷

ادب در زندگی شخصی

- رعایت آداب در سیره معصومین ع
- تقدم ادب بر آزادگی
- اهمیت و برکات ادب در روایتی از امیرالمؤمنین ع
- افزایش لذت با رعایت آداب
- نکاتی در رعایت ادب شخصی
 - دبیرستانی‌ها! خودتان به فکر خود باشید
 - رعایت ادب در تنهایی
 - واگذار نکردن کارهای شخصی به دیگران
- روضه حضرت رباب (س)

جلسه ۸

آسیب‌های ادب

- حمله به دین با حربه ادب و اخلاق

- خدا، هدف ادب اسلامی

- ادب سکولار، هدف ندارد

- استفاده از معنویت علیه معنویت

- مکر ادب، پنهان کردن بدی‌ها یا ایجاد نفاق

- ادب منهای خدا، منافق پرور است

- تفاوت انعطاف‌پذیری مؤمن و منافق

- بدی‌ها را نگه نداریم

- قرآن، ادبستان خداوند

- روضه حضرت علی اکبر(ع)

جلسه ۹

ادب در خانواده

- ادب، آشکار کننده ارزش‌های باطنی
- ادب، اولین ویژگی متقین
- ادب خانواده، مهم‌ترین ادب
 - برای خودمان اهمیت قائل شویم
 - راحت باش ۲۴ ساعته، ممنوع
- حیا در خانواده
 - روایاتی درباره حیا
 - حیا در خانواده
- آسان شدن رشد یا رفع موانع کوچک
- روضه حضرت ام البنین (س)

جلسه ۱۰

ضرورت و زیبایی ادب از زاویه‌ای دیگر

- برخورد حداقلی و حداکثری با ضروریات حیات
- مقایسه‌ای بین حداقلی‌ها و حداکثری‌ها
 - حداقلی‌ها و خطر سقوط
 - حداکثری‌ها و زیبایی ادب
- بی‌حیایی، بی‌ادبی است
- نکاتی در ادب اجتماعی
- روضه شب عاشورا

جلسه ۱۱

ادب عبادت

- ضرورت رعایت ادب نسبت به خداوند
- آداب قرائت قرآن و نماز
- آداب دعا
- آداب ظاهری و باطن نماز
- روضه اسارت اهل بیت (ع)

راه تسهیل انتقال مفاهیم دینی به کودکان و نوجوانان

(شبکه سه، برنامه سمت خدا، ۲۶ جلسه)

معرفی بحث

یکی از اساسی‌ترین وظایف والدین و مربیان در قبال فرزندان و نسل آینده تربیت آنان است به شکلی که باورها و ارزش‌های صحیح را به خوبی درک کنند و زندگی خود را بر اساس آن پایه‌ریزی نمایند؛ اما در بسیاری از موارد والدین و مربیان در انتقال مفاهیم و باورهای دینی و ارزش‌های معنوی دچار مشکل و چالش می‌شوند و نتیجه مطلوب نمی‌گیرند. در این سلسله جلسات استاد پناهیان از منظر انسان‌شناسی با بررسی و مطالعه ابعاد وجودی انسان و عوامل مؤثر در تربیت و اثرپذیری، با دقت و موشکافی راه‌های انتقال مفاهیم و ارزش‌های معنوی را تبیین نموده‌است.

در ابتدا استاد پناهیان از زمینه‌ها و بستر مناسب برای تربیت و انتقال مفاهیم سخن می‌گوید. وی در این مباحث ده بُعد برای وجود انسان معرفی می‌نماید به علاوه از بعد محیط که خارج از وجود انسان ولی مؤثر بر آن است نیز بحث می‌کند. در این مباحث علاوه بر معرفی و توضیح ابعاد وجود انسان مانند عقلانیت، علم‌گرایی، تخیل، عمل و انس، زیبایی‌گرایی و...، راه‌های عملی و تکنیک‌های مفیدی در رابطه با هر یک از این ابعاد به منظور انتقال مفاهیم به فرزندان و تربیت آنها ارائه می‌شود.

در این جلسات بیشتر از دوره کودکی و نوجوانی گفتگو می‌شود لذا این مباحث

برای والدین و مربیان دوره دبستان و راهنمایی بسیار مفید و ضروری می باشد.

فهرست

موضوع: راه تسهیل انتقال مفاهیم دینی به کودکان و نوجوانان

جلسه اول

دو اقدام اساسی برای آموزش و تربیت دینی

- ۱- بستر سازی با نشان دادن حقیقت زندگی
 - وظیفه ما، کشف و فعال نمودن فطرت کودک
 - آگاه کردن کودک و نوجوان از محدودیت‌های زندگی و دنیا
 - دین، برنامه لذت از زندگی
- ۲- استفاده از ادبیات مناسب
 - استفاده کلمات آشنا با ذهن کودک برای انتقال مفاهیم
 - ورود به آغوش خدا پس از خروج از آغوش والدین

جلسه دوم

اسلام و مدیریت لذتها

- **دین و لذت‌های دنیوی**
 - زندگی بدون سختی، یک دروغ بزرگ
 - دین، راهنمای افزایش رضایتمندی
 - توقع زیاد از دنیا و سرخوردگی
- **خطر ناک بودن تربیت به شیوه غلط**
- **نقص نهادهای آموزشی در تربیت دینی**
- **تعبد یا بیان حکمت عبادات**
- **عدم همسویی برنامه‌های تلویزیون با تربیت دینی**

جلسه سوم

برنامه‌های کودک در تلویزیون

- مسوولیت دو جانبه رسانه و خانواده
- مطلوب نبودن محیط استریل برای تربیت
 - آسیب‌های محیط کاملاً پاک
 - عدم انتظار زیاد از محیط
 - آفت افراط در استفاده از موسیقی
- فقدان پژوهش درباره چگونگی تربیت دینی
- معنای امیر بودن کودک در ۷ سال اول

جلسه چهارم

اقدام‌های اولیه در انتقال مفاهیم دینی

• چیستی مفهوم دینی

- مفهوم اصلی
- مفاهیم فرعی

• نحوهٔ بسترسازی

- ۱- برقراری رابطه خوب با فرزندان
- ۲- خوب زندگی کردن

• آفت‌های خوبی بدون خدا

- ۱- عدم برخورداری از سطوح عالی
- ۲- فراگیر نبودن برای همه انسان‌ها
- ۳- امکان سوء استفاده ظالمان
- ۴- عدم ثبات

• زمان بندی انتقال اولین مفاهیم دینی

- ۱- ۳ سالگی، لا اله الا الله (آشنایی با خدا)
- ۲- ۳ سال و ۷ ماه، محمد (ص) رسول الله (آشنایی با پیامبر)
- ۳- ۴ سالگی، صلوات (آشنایی با اهل بیت)
- ۴- ۵ سالگی، قبله و سجده (اصلی‌ترین قسمت نماز)
- ۵- ۷ سالگی، وضو و نماز (آغاز ادب و آمادگی پذیرش دستور)

جلسه پنجم

پرسش و پاسخ

- سختی‌های زندگی و مهربانی خدا
- جشن ادب در ۷ سالگی
- ضرورت پرداختن حوزه‌های علمیه به تبلیغ
- مراحل آموزش مفاهیم دینی
- اسلام و لذت
- حج، باران دستوره‌های خداوند

جلسه ششم

انتقال مفهوم عبودیت و بندگی

- عبد بودن، هویت انسان
- چگونگی انتقال مفهوم عبودیت
 - ۱- اربابی والدین برای فرزند
 - ۲- اطاعت مادر از پدر
 - ۳- توصیه پدر به فرزند درباره اطاعت از مادر و بالعکس
 - ۴- نشان دادن اطاعت والدین از خدا به فرزند
 - ۵- مهم نشان دادن نافرمانی از والدین
 - ۶- عدم افراط در دستور و پرهیز از دستوره‌های سخت
 - ۷- رابطه والدین با پدر بزرگ و مادر بزرگ
- تفاوت عبد بودن و خوب بودن

جلسه هفتم

توضیحاتی بر مطالب گذشته

- درک عبد بودن، اصلی ترین پاسخ چرایی عبادت
- خانواده گریزی نوجوان
 - مراعات یک رفتار طبیعی
 - عواقب فرزندسالاری و سهل انگاری در ۷-۱۴ سال
- تأملی در تشویق و تنبیه
- سادگی تربیت فرزند
- اطاعت زن از مرد
 - توان و علاقه معیار دستور اسلام
 - علاقه زن به مرد مقتدر و قابل اتکاء

جلسه هشتم

اثرات عزاداری امام حسین (ع) در انتقال مفاهیم دینی

- فضای خانوادگی روضه‌های امام حسین (ع)
- افزایش اثرات روضه با برخورد آگاهانه
- انتقال آسان و شیرین کلیدی‌ترین مفاهیم دینی در مکتب امام حسین (ع)
- معرفت در گریه بر روضه‌ها
- عزاداری و گریه، نشانی از عشق حقیقی
- معجزه بزرگ امام حسین (ع)
- مجالس عزای امام حسین (ع)، فرصت انس با قرآن
- نمایش بندگی و عبد بودن در روضه‌ها
- برکات روضه‌های خانگی
- استقبال امام حسین (ع) از گنهکاران

جلسه نهم

کودکان و کربلا

- برتری کمی و کیفی محرم امسال نسبت به گذشته
- راه کارهای استمرار حال خوش محرم
- آشنا کردن کودکان با محرم و عزاداری
 - روضه‌های خانگی و برکات آنها
 - عدم اجبار کودکان برای شرکت در مجالس
 - کودکان کربلا، راه آشنایی و انس با کربلا و امام حسین (ع)
- یاری مظلوم و مقابله با ظالم، اثر عملی عزاداری امام حسین (ع)
- روضه‌ها، محمل انتقال افکار امام حسین (ع)

جلسه دهم

ابعاد وجود انسان و انتقال مفاهیم دینی

• مقدمات انتقال مفاهیم دینی

- مبارزه با نفس، تنظیم رابطه با دنیا
- بندگی، تنظیم رابطه با خدا

• ابعاد وجود انسان

- بعد علمی
- بعد عقلی
- بعد خیال
- بعد اعتقادی
- بعد عاطفی
- بعد عملی
- بعد اخلاق
- بعد زیباگرایی
- کنترل محیط

• جایگاه روضه و اشک بر امام حسین (ع)

- انتقال افکار امام حسین (ع) در قالب روضه
- اشک بر حسین (ع)، نابود کننده ریشه ظلم

جلسه یازدهم

زیبایی‌گرایی در انتقال مفاهیم دینی

- **دین و زیبایی**
 - بهای والای زیبایی در دین
 - عوامل به حاشیه رفتن بعد زیبایی دین
- **راههای عملی استفاده از زیبایی در انتقال مفاهیم دینی**
 - استفاده از ادبیات زیبای قابل فهم
 - انتقال زیبایی با شیوه برخورد
 - استفاده از قاعده مجاورت
 - ترویج زیبایی معنایی در منش اولیاء
- **زیبایی خاص قرآن کریم**
- **امام سجاد و زیبایی در انتقال مفاهیم دینی**

جلسه دوازدهم

نقش علم و آگاهی در انتقال مفاهیم دینی

- جایگاه مهم علم در دین اسلام

- ارزش و قداست آگاهی‌های دینی

- تفاوت علم دین و آگاهی دینی

- نقدی بر نظام آموزش دین

- اولویت‌های آموزش مفاهیم دینی

- تقدم نبوت بر توحید در مقام آموزش

- مسائل حکومتی دوران پیامبر (ص) و امیرالمومنین (ع)

- تقدم انسان‌شناسی بر اخلاق

- دنیاشناسی و سنت‌های زندگی

- چند راهکار عملی

- آموزش در ضمن رفتارها

- استفاده از تمثیل، تشبیه و زبان کودکان

- تذکر و یادآوری سیره پیامبر (ص) و امامان (ع)

- لزوم گذراندن دوره‌های آموزشی توسط والدین

جلسه سیزدهم

بعد عقلانی و انتقال مفاهیم دینی

- علت نیاز روزافزون به معارف عمیق تر
- ضرورت آموزش تفکر منطقی به کودکان
- تاثیرات علاقه و گرایش بر تفکر منطقی
- محبت صحیح و قوت عقل
- راههای تقویت عقل و تفکر کودکان در خانواده

جلسه چهاردهم

نقش عاطفه و محبت در انتقال مفاهیم دینی

- عقل، گناه و کارهای بزرگ
- تاثیر محبت در افزایش فهم
- اقسام محبت
- محبت موثر در تربیت فرزندان
- راه‌های عملی

○ انتقال بخش‌های محبت‌آمیز دین

○ محبت والدین به یکدیگر

جلسه پانزدهم

پرسش و پاسخ

- **ثبات و تغییر در دین**
 - محدوده تغییرات در دین
 - وسوسه‌های شیطان
- **چرایی تربیت نادرست فرزندان علی رغم تلاش والدین**
 - باور استقلال و مسوولیت فرزندان بعد از ۱۴ سال
 - آیا ما واقعاً همه چیز را رعایت کرده‌ایم؟
 - پس از انجام وظیفه هیچ توقعی نداشته باشیم
- **نیاز تفهیم و تفاهم به تلاش**
- **دو نکته در باب ایمان**

جلسه شانزدهم

ایمان و انتقال مفاهیم دینی (۱)

- **وظیفه والدین پس از ۱۴ سالگی**

- ۱. مدیریت سنت گریزی و مدارا با استقلال
- ۲. باور استقلال و مسوولیت نوجوان در برابر خداوند

- **چیستی ایمان**

- ایمان به عنوان یک راه
- ایمان به عنوان یک مفهوم

- **فرق اسلام و ایمان**

- **عوامل افزایش ایمان**

- ۱. علم
- ۲. اخلاق و صفای باطن
- ۳. تفکر
- ۴. عمل صالح

- **آنچه باید به آنها ایمان داشت**

- **راه‌های عملی تقویت ایمان فرزندان**

- ۱. معاشرت با مومنین
- ۲. والدین ایمان خود را نشان دهند
- ۳. دعوت به تفکر
- ۴. عدم شتابزدگی و افراط در دینورزی کودکان

جلسه هفدهم

ایمان و انتقال مفاهیم دینی (۲)

- ثمره عملی ایمان، با خدا بودن و حس حضور خدا
- آنچه باید بدان ایمان داشت
 - ۱. باورهای کلیدی
 - ۲. ایمان به امام غائب و حضور او
 - ۳. ایمان به محبت خدا و اولیائش به ما
- راه‌های نهادینه شدن ایمان در فرزندان
- هفته وحدت و رحمت
- غفلت، عامل اصلی ترک محبت

جلسه هجدهم

رحمت و مهربانی دین اسلام

- اسلام دین رحمت
 - زبان کنایه‌ای اسلام، فرصتی برای کافران
 - زبان کنایه‌ای و زمینه تعقل و تفکر
- خودخواهی، مهم‌ترین مانع رحمت و مهربانی
- اسلام و دوست داشتنی‌های دل
 - اقسام دوست داشتن
 - دین، معرفی کننده دوست داشتنی‌های عمیق و راه رسیدن به آنها

جلسه نوزدهم

بعد اخلاق در انتقال مفاهیم دینی

- اخلاق نیکو، مقدمه فهم دین و تمایل به آن
- معانی اخلاق
- تغایر اخلاق و دین
 - مشابهت
 - تفاوت‌ها
- راهکارها
 - نشان دادن انگیزه ایمان در اخلاق خوب
 - فریب نخوردن از خوبی‌های ژنتیک
 - گفتگو با فرزندان درباره بهتر کردن اخلاق
- بد اخلاقی برخی متدینین
- نحوه استفاده از تشویق

جلسه بیستم

نقش عادت و انس در انتقال مفاهیم دینی

- تکمله‌ای بر بحث اخلاق

- ایمان یا اخلاق، اولویت با کدام است؟
- راه‌های خوش اخلاق کردن مومن

- نقش مهم عادت و انس در تربیت

- ضرورت برنامه ریزی برای انس گرفتن
- عادت‌های خوب، مانع کارهای بد
- مراتب عادت و انس از ترک گناه تا فضیلت‌های عالی

- تاثیر تکرار و تلقین

- درک و تاثیر مفاهیم با تکرار
- اهمیت تکرار و تلقین در بیان امام خمینی (س)

جلسه بیست و یکم

آموزش سیاسی در خانواده

● حفاظت خداوند از قرآن کریم

● دین و سیاست

○ تفکیک ناپذیری دین از سیاست

○ مبارزه دین راستین با دین دروغین، در طول تاریخ

○ مضاعف بودن تاثیر رفتار سیاسیون

● خانواده و سیاست

○ خانواده محل آموزش های سیاسی

○ خانواده محل تربیت، رشد و شکوفایی سیاسی

جلسه بیست و دوم

بعد خیال در انتقال مفاهیم دینی

- جایگاه «خیال» در دین و رشد شخصیت انسان
 - خیال در وجود انسان و نقش آن در تلطیف دین
 - نیاز و استعداد فرزندان در استفاده از خیال
 - ضرورت جهت‌دهی خیال
- کاربردهای خیال برای انتقال مفاهیم دینی در قرآن کریم
- راه‌کارها
 - انعطاف‌پذیری والدین و مربیان از خیال
 - نمونه‌ها و راه‌های عملی

جلسه بیست و سوم

تأثیر محیط بر تربیت

- مبنای تقسیم‌بندی ابعاد مؤثر در تربیت
- نقش موقعیت و محیط در انتقال مفاهیم
- عوامل شکل‌دهنده محیط
- محیط خوب هم بی‌آسیب نیست
- زیان جبران‌ناپذیر لقمه حرام و وظیفه مادران
- دینداری در جامعه غیر دینی

جلسه بیست و چهارم

پرسش و پاسخ (۱)

- تعامل فرزندان متدین با والدین غیر متدین
- خستگی فرزندان از نماز و آداب دینی
- نیاز به رشته تحصیلی «مادری» در دانشگاهها
- نقش پدر و مادر در شناخت خدا

جلسه بیست و پنجم

پرسش و پاسخ (۲)

- تلخی و شیرینی نماز

- تفاوت انسان‌ها در لذت از نماز

- منطق نماز: «ادب در برابر خداوند»

- عمق و اهمیت رشته مدیریت خانواده

- نقش پدر

جلسه بیست و ششم

اهمیت فراوان انتقال مفهوم «عبد بودن» و آثار ادب

● حقیقت رابطه انسان با خداوند

- تبلیغ انسان گرا از خداوند
- «بنده بودن» مفهومی غریب برای بسیاری از انسانها
- وظیفه والدین در انتقال مفهوم «عبد خدا بودن»

● آثار رعایت ادب

- فراهم شدن فرصت محبت یافتن به خداوند
- خودسازی و مبارزه با هوای نفس
- تواضع به خداوند ثمره تلاوت قرآن کریم

● نقش آموزش در تسهیل دینداری

تربیت برای حرکت به سمت خدا

(برنامه تلویزیونی سمت خدا - ۸۸ - ۱۹ جلسه)

معرفی بحث

این مجموعه شامل مباحثی است که با حضور استاد پناهیان در برنامه تلویزیونی سمت خدا (هر هفته چهارشنبه در سال ۸۸) از شبکه ۳ به طور زنده پخش می‌شد و شامل مباحث تربیتی، دینی و اخلاقی می‌باشد.

ما عموماً تلقی درستی از مفهوم تربیت نداریم و لازم است در معنای صحیح تربیت دینی تأملی دوباره داشته باشیم. حتی امروزه تعاریف رایج از دین برای برخی تلقی نادرست ایجاد می‌کند. می‌توان گفت معانی «تربیت» و «دین» به یکدیگر نزدیک می‌باشند. در تربیت دینی توجه ویژه‌ای به موضوع «فطرت» می‌شود. تربیت دینی یعنی کمک به خودشکوفایی انسان. مهم‌ترین ویژگی تربیت دینی استقلال و آزادی می‌باشد.

غرور از موانع مهم تربیت‌پذیری است. تشویق‌ها و تنبیه‌های بیش از حد اثر سوء تربیتی دارند. تشویق و تنبیه فوری انسان را رشد نمی‌دهد و اساساً با فضایل انسانی رابطه معکوس دارد.

در جامعه مهدوی همه احساس مسئولیت تربیتی دارند. امام زمان (عج) با موانع استقلال انسان‌ها مبارزه می‌کند. امام زمان (عج) تحمیل‌کنندگان را از بین می‌برد. پدر و مادر، مهم‌ترین الگوی انسان‌ها هستند و رفتار آنها با یکدیگر بر فرزندان تأثیر به‌سزایی دارد. باید توجه داشت که در بحث تربیتی «دو صد گفته

چون نیم کردار نیست»

اعمال عبادی مانند روزه و دعا آثار تربیتی ویژه ای بر روی انسان دارند. دعا وسیله برای تحکیم نیاز ما به خداست. دعا حسن ظنّ و امید به خدا را در ما زنده می‌کند. رهایی از تکبر بزرگ‌ترین اثر سازنده دعاست.

فهرست

جلسه ۱

تأملی در معنا و مفهوم «تربیت دینی»

• تعریف «تربیت»

- تلقی رایج از تربیت درست نیست
- § تربیت یعنی چه؟
- چرا گاهی تربیت را نمی‌پذیریم؟
- § آیا خودشناسی در تربیت مؤثر است؟

• تعریف دین

- تعاریف رایج از دین برای برخی تلقی نادرست ایجاد می‌کند
- § دین یعنی چه؟
- دین برنامه خودشکوفایی است
- تربیت و دین به هم نزدیکند

• معنا و مفهوم تربیت دینی

- لزوم توجه به فطرت در تربیت دینی
- تربیت دینی یعنی کمک به خودشکوفایی
- تشویق و تنبیه در تربیت دینی
- اولین قدم در تربیت دینی

جلسه ۲

مهم‌ترین ویژگی تربیت دینی

- مروری بر بحث گذشته

- تعریف دین و تربیت دینی

- علت انتخاب این تعریف

§ برخی آسیب‌های ناشی از تلقی رایج تربیت

- استقلال و آزادی، مهم‌ترین ویژگی تربیت دینی

- ارزش حقیقی در ثبات، عمل و انگیزه خوب است

§ اجازه بدهیم انسان از درون خوب شود

§ خوبی به خاطر ترس و بی‌عرضگی ارزش ندارد

§ ریشه نظم غربی در چیست؟

§ خودشناسی و خداباوری

- آزادی غربی و آزادی اسلامی

- چه کنیم انسان روی پای خود بایستد؟

جلسه ۳

گستره تربیت و نقدی بر تشویق‌ها و تنبیه‌های رایج

● دامنه اثرگذاری تربیتی

- تربیت منحصر به خانه و مدرسه نیست
- غرور مانع تربیت‌پذیری است
- مراقب اثرگذاری‌ها و اثرپذیری‌هایمان باشیم

● اثر سوء تشویق‌ها و تنبیه‌های بیش از حد

- فضایل انسانی با تشویق‌ها و تنبیه‌ها رابطه معکوس دارد
- تشویق و تنبیه فوری انسان را رشد نمی‌دهد
- به تربیت فکری هم اهمیت بدهیم
- دو تذکر

جلسه ۴

انتظار باید عمیق و حقیقی شود

• تربیت در جامعه مهدوی

- اگر اثر مثبت نداشته باشیم، اثر منفی می گذاریم
- در جامعه مهدوی همه احساس مسؤولیت تربیتی دارند

• اولویت تعمیق و تشدید انتظار

- چرا عده‌ای از حکومت حضرت ترس دارند؟
- مبارزه امام زمان (عج) با موانع استقلال انسان‌هاست
- § انسان غربی برده است
- § سیره امام زمان، همان سیره انبیا (ع) است
- § نگاهی به روش ائمه (ع)
- § امام زمان (عج) تحمیل کنندگان را از بین می برد
- ابتدا باید برای تشدید انتظار تلاش کرد

جلسه ۵

بدیل و جایگزینی برای نظام تشویق و تنبیه

• ایجاد فضا و محیط خوب

○ اول حکومت و حاکمیت

§ قوانین، ضوابط و ساختارها اثر تربیتی دارند

§ ابتدا باید لوازم و زمینه‌ها درست شود

○ دوم حیطه فردی و رفتار انسان‌ها با یکدیگر

§ خیلی راحت فضا را خراب می‌کنیم

§ محبت‌مان را دریغ نکنیم

• پدر و مادر، مهم‌ترین الگو

○ در قبال الگویی که برمی‌گزینیم، مسؤولیم، جز پدر و مادر

○ استقلال نوجوان

○ تأثیر رفتار پدر و مادر با یکدیگر بر فرزندان

○ الگوهای پدر و مادر

○ اهمیت خویش‌داری والدین

جلسه ۶

آثار تربیتی عبادات

- عجله کار را خراب می کند
- اهمیت عمل برای تربیت و تغییر
 - ابزارهای تربیت اندیشه و عمل
 - دوصد گفته چون نیم کردار نیست
- عبادت و تربیت
 - به گرایش‌های نورانی خود توجه کنیم
 - تأثیر استمرار عبادت بر تقویت انگیزه‌های خوب
 - انگیزه‌های خوب را در وجود خودمان پیدا کنیم

جلسه ۷

آثار تربیتی روزه

- آثار تربیتی روزه در ماه رمضان
 - مهم‌ترین اثر تربیتی روزه
 - روزه لطف خداست بر ما، از چند جهت
- نباید سخنران یا مداح ملاک انتخاب جلسه باشد
- راه به دست آوردن لذت‌های عمیق معنوی
- پاسخ به چند سؤال

جلسه ۸

اثر تربیتی دعا

- ارزش، جایگاه و ضرورت دعا

- ارزش دعا

- ضرورت دعا

- رهایی از تکبر بزرگ‌ترین اثر دعاست

- دعا وسیله برای تحکیم نیاز ما به خداست

- بند نعمت نباشیم

- متکبر چیزی به دست نمی‌آورد

- آداب دعا

- یادآوری نعمت‌های خدا

- یاد کردن دوستان خدا

- اهمیت حسن ظن و امید به خدا

- باید به غیب ایمان داشت

- خدا ما را دوست دارد

جلسه ۹

تأثیرات تربیتی توبه

- معنا و محدوده توبه

- معنای توبه
- فقط شرک و یأس از خدا قابل بخشش نیست

- تأثیر تربیتی توبه

- اهمیت اعتراف به اشتباه
- تقویت عناصر خوب دل برای توبه کردن
- توبه، تکبر را از بین می‌برد

- نفرت از گناه

- عذاب وجدان علامت محبت خداست
- راه‌های افزایش نفرت از گناه

جلسه ۱۰

راه‌های نفرت از گناه و دوری از آن

• بعد از ماه رمضان باید روی پای خود بایستیم

• راه‌های نفرت از گناه

○ راه میان‌بر وجود ندارد

○ چند راه برای نفرت از گناه و دوری از آن

§ ۱. با هر کسی نشست و برخاست نکنیم

§ ۲. بفهمیم گناه انسان را نابود می‌کند

§ ۳. علت گناهان را پیدا کنیم

§ ۴. باور کنیم توبه مشکل است

• اثرات تخریب‌کننده گناه

جلسه ۱۱

چند پرسش درباره آثار ماه مبارک رمضان

- ۱. چگونه می‌توانیم آثار ماه رمضان را حفظ کنیم؟
- ۲. از کجا بفهمیم دعایمان مستجاب شده است؟
- ۳. اگر حس کردم خدا مرا گمراه کرده است، چه کنم؟
- ۴. چگونه بفهمیم با تقوا شده‌ایم؟
- ۵. با گناه مقابله کنیم یا از آن بگریزیم؟
- ۶. آیا پاداش ترک گناه بهشت است؟
- ۷. آیا ترک گناه ممکن است؟

جلسه ۱۲

تفاوت‌های تربیت دینی و تربیت غیر دینی

- تفاوت در انگیزه و روش

- تفاوت در انگیزه

- تفاوت در روش و برنامه

- آیا غربی‌ها در تربیت و فرهنگ از ما جلوترند؟

- گول ظاهر غرب را نخوریم

- امتیازهای غرب، امتیاز حقیقی نیست

- برای نمره دادن باید به همه ابعاد توجه کرد

- تفاوت در هدف

- توجه به ابعاد مختلف در تربیت دینی و غیر دینی

- همت و سقف پرواز در تربیت دینی و غیر دینی

- آسیب تربیت غیر دینی

جلسه ۱۳

تفاوت تربیت دینی و غیر دینی (۲)

- برای تقویت ایمان، عمل مؤثرتر از علم است
- برخی ویژگی‌های تربیت اسلامی
 - ایجاد ثبات قدم
 - انعطاف‌پذیری
 - قدرت هماهنگ‌سازی طبقات مختلف جامعه
 - راه نجات از افراط و تفریط در تربیت دینی
- می‌خواهیم بهتر از غرب باشیم
 - کاستی‌های غرب را بشناسیم
 - طرحی نو دراندازیم
- برنامه باید مداوم باشد

جلسه ۱۴

ویژگی‌های منحصر به فرد تربیت دینی

- فرصت یافتن امام صادق (ع) برای تربیت
- سه ویژگی منحصر به فرد تربیت دینی
 - ۱. اثربخشی نیت
 - ۲. حضور خداوند در همه امور
 - ۳. عشق و محبت
- در کار خیر عجله نکنید

جلسه ۱۵

ضرورت تربیت دینی

- خطر و ضرر عدم وجود تربیت

- گل، بدون باغبان پژمرده می شود
- «خوب بودن» را باید از نو ترجمه کرد
- پست همت ضرورت تربیت را درک نمی کند

- رقابت خوبی های غیر اکتسابی با تربیت

- آنچه با زحمت به دست می آید، ارزشمندتر است
- باید به خوبی های غیر اکتسابی رنگ الهی داد

- تربیت دینی می خواهد ما را به اوج برساند

- به کم اکتفا نکنیم
- باید به سمت قله در حرکت باشیم

جلسه ۱۶

حکمت حجاب و پیامدهای بی‌حجابی

- احکام، روح را به ظرفیت و نقطه مطلوب می‌رسانند
- حجاب محدودیتی است برای لذت بیشتر
- پیامدهای بی‌حجابی در غرب
- اکنون زمان انتخاب حجاب است
- برای ترویج حجاب، زیبایی آن را نشان دهیم

جلسه ۱۷

حجاب محدودیتی اجباری است

- **تحمیل علاقه و رفتار در غرب**

- تحمیل علاقه

- ورود از ناخود آگاه و تغییر گرایش‌ها

- **محدودیت و مصونیت حجاب**

- حجاب اجباری است

- حجاب محدودیت است

- اشکالات نگاه به حجاب از زاویه مصونیت

- باید زیبایی حجاب را نشان بدهیم

- **اینک زمان انتخاب حجاب است**

جلسه ۱۸

نکاتی درباره حجاب

- حجاب مظهر اقتدار زن است
- کمبود محبت یکی از ریشه‌های بی‌حجابی است
- اگر آرایش هنر است، دل شکستن هنر نیست
- محدودیت باعث لذت بیشتر است
- شخصیت‌مان مهم‌تر است
- دخالت پلیس در حجاب
- راه توسعه حجاب

جلسه ۱۹

چند تعریف از حجاب

- **حجاب مهربانی است**

- زن‌ها مهربان‌ترند
- از استعداد باید درست و بجا استفاده کرد
- ریشه نامهربانی زن‌ها
- باید همه بدانند و بپذیرند
- حجاب مهربانی واجب است
- آیاتی در تأیید مهربانی بودن حجاب

- **درباره مدگرایی چه کنیم؟**

- **حجاب عدم تجاوز به حقوق دیگران است**

- **حجاب نمایش اقتدار زن است**

- خانم‌ها مدیر رابطه بین زن و مرد هستند
- راز متانت زن بی حجاب

- **غیرت عاشقانه بدحجابی را کم می‌کند**

نگاهی به تربیت دینی

(مهدیه - رمضان المبارک ۱۳۷۹ - ۱۴ جلسه)

معرفی بحث

ماه مبارک رمضان، ماهی است که خداوند برکات و رحمت‌های خود را افزایش می‌دهد. ممکن است در نگاه آغازین پنداشته شود این ماه، ماه سهل‌گیری خداوند است. اما اگر کسی از کنار سفره رحمت الهی با بی‌اعتنایی عبور کند، آیا به کبریایی خداوند اهانت نشده است؟ این یک هشدار بزرگ است تا انسان این ماه و مژده‌های آن را نادیده و سبک نپندارد و از کنار آن‌ها ساده عبور نکند.

رمضان فصل خوبی برای تربیت است، زیرا خداوند در آن محیط مناسبی برای تربیت فراهم کرده است، هرچند این ماه می‌تواند برای عده‌ای تشویق و جایزه و برای عده‌ای دیگر تنبیه باشد.

پس لازم است از آنچه خداوند فراهم کرده است به خوبی استفاده کنیم و قدم در راه تربیت بگذاریم. اما چه راه‌هایی برای تربیت وجود دارد؟ انسان باید در ابتدا تربیت را چگونه آغاز کند؟ دانستن مهم‌تر است یا عمل کردن؟ آیا از آسیب‌ها و معایب راه اندیشه و فهم اطلاع داریم؟

انجام هیچ کاری بدون انگیزه ممکن نیست. در تربیت نیافتن انگیزه چه قدر می‌تواند مؤثر باشد؟ انگیزه چه قدر باید قوی باشد؟ چه چیزی را باید انگیزه خود قرار دهیم تا به هدف برسیم؟ می‌دانیم که دین می‌خواهد انسان را تزکیه و

تربیت کند، اما چرا عده‌ای تکالیف دینی را دشوار و مشقت‌بار می‌دانند؟ آیا به راستی دین مخالف لذت است و خداوند می‌خواهد انسان در دنیا، در اذیت و رنج باشد یا بر عکس، دین‌داری راهی به سوی یافتن بالاترین لذت‌ها و کامل‌ترین آن‌هاست؟ چگونه؟

ما انسان‌ها ناگزیریم در جامعه و میان اجتماع زندگی کنیم که محیط ما را تشکیل می‌دهد و محیط بر تربیت انسان اثر می‌گذارد. آیا فقط محیط بد است که انسان را خراب می‌کند و انسان از خراب شدن در محیط خوب محفوظ است؟ آری، تا زمانی که انسان از محیط خود مستقل نباشد، در معرض آسیب است و البته راهی هست تا انسان محیط خود را زیبا، سالم و امن گرداند. کاری که باید انجام دهیم، این است که خود را تربیت و تزکیه کنیم، آن‌گاه با رفتار خود تربیت‌کننده دیگران باشیم و در این راه از هیچ کسی جز خدا چشم‌داشت نداشته باشیم.

فهرست

جلسه ۱

رمضان ماه سختی است

- کسانی که از شب اول می آیند قیمتی ترند
- راز سختی ماه رمضان در وجوه سهل گیرانه اش
- عاقبت کسانی که دعا نمی کنند
- سکوت بنده کنار سفره خدا، اهانت به کبریائی خدا
- چرا تارک الصلاة کافر است؟
- بهترین میزبان کسی است که در دعوت اجبار کند
- جسارت بخاطر زیاد صحبت کردن از مهربانی خدا
- مناجات با حضرت زهرا س و روضه

جلسه ۲

سه نگاه به ماه رمضان

- نگاه اول: رمضان ماه تربیت و تزکیه (نگاه متوسط)
 - آماده بودن محیط برای تربیت در رمضان
 - با ارزش تر بودن ترک گناه از انجام ثواب
- نگاه دوم: رمضان ماه تشویق و جایزه (نگاه عالی)
 - شنیدن از خوب‌ها، انسان را آدم می‌کند
 - عبادت اجباری لذت بیشتری دارد
 - کشش معشوق، اوج لذت عاشق است
- نگاه سوم: رمضان ماه تنبیه
- روزه حضرت زینب س

جلسه ۳

اهمیت داشتن آرزوهای بزرگ

- بدانیم تا بهره بیشتر ببریم
- تفاوت داروی جسم با داروی روح
- حفظ صفای دل
- مقدمات عمل
 - عمل، توفیق الهی می خواهد
 - تا محبت نباشد عمل نیست
- طراحی زندگی بر اساس آرزوها
- سقف آرزو باز است
- نه آرزوی بد کنیم و نه آرزوی کم
- روضه حضرت عباس (ع)

جلسه ۴

تربیت از عمل آغاز می‌شود نه از اندیشه

- اندیشه و عمل؛ دو راه تربیت
- راه اندیشه سختی‌ها و مشکلاتی دارد
- فهمیدن آسان نیست
- برای خوب بودن درک مرگ کافی است
- ضرورت کار تربیتی
- اهمیت عمل
- تربیت از اندیشه آغاز نمی‌شود
- تأثیر عمل در فهم
- انحراف اندیشه با عمل بد
- انسان اسیر عمل خودش است
- روضه؛ حضرت عباس (ع)

جلسه ۵

در تربیت عمل مقدم بر سایر راه‌هاست

- لزوم راز گشایی دستورهای دینی
- «تربیت» مهم‌ترین مسأله نظام جمهوری اسلامی
- انتقال ارزش‌ها توسط نظام ارزشی
- تربیت مردم توسط حضرت علی (ع)
- اهمیت روش‌های تربیتی
- معایب و آسیب‌های راه علم و اندیشه
- اهمیت عمل
 - تنها راه علم‌آموزی «تعلیم» نیست
 - آماده شدن عقل و دل با عمل کردن
- روضه و منبر اسلام را حفظ کرده است
- روضه حضرت زینب (س)

جلسه ۶

از بالاترین انگیزه برای تربیت استفاده کنیم

- خداوند با عمل به ما صفا می دهد
- محبت اهل بیت بالاترین و قوی ترین انگیزه تربیت
- هر انگیزه ای غیر از اهل بیت کم ارزش است
- آدم شویم تا امام زمان را ز غربت خارج کنیم
- روزه یکی از راه های افزایش محبت و انگیزه
- روزه

جلسه ۷

با انگیزه قوی تربیت آسان تر است

- انگیزه بالا در جبهه، سختی‌ها را آسان می‌کند
- دین مال انسان‌های شجاع و بلندهمت است
- چهار مرتبه انگیزه برای خوب بودن
 - سطح اول: منفعت طلبی دنیایی بدون خدا
 - سطح دوم: منفعت طلبی دنیایی با خدا
 - سطح سوم: منفعت طلبی آخرتی
 - خوب بودن به عشق خدا و اولیای او
- سطح بالای اسلام نسبت به سایر ادیان
- سه درجه برای صبر در سایر ادیان
 - صبر برای راحت زندگی کردن
 - صبر برای گرفتن نعمت در دنیا
 - صبر برای گرفتن نعمت در آخرت
- سطح چهارم: خدا مالک است
- داشتن بالاترین انگیزه از آغاز راه
- روضه

جلسه ۸

سختی بی دینی و آسان بودن دین داری

- کار سخت وجود ندارد
- با انگیزه قوی، هیچ کاری سخت نیست
- مجازات عاشق نبودن، جهنم است
- گناه لذت ندارد
- خدا هیچ وقت بنده اش را اذیت نمی کند
- شکایت امام سجاد(ع)
- خدا مخالف لذت بردن ما نیست
- تارک الصلاة کافر است
- آیا به سخن خدا و امامان مان بی اعتمادیم؟
- امان از متدین نماهای بی دین
- گناه ما شیعیان مانع ظهور است
- باید دست به دامن امام حسین شد
- مناجات با امام حسین(ع) و روضه

جلسه ۹

آسان شدن تربیت با ارتباط با اهل بیت (ع)

- با انگیزه ضعیف تربیت رونق ندارد
- راه دوام عشق
- مهربانی اهل بیت (ع)، عاشقان آنها را مهربان می کند
- مهربانی های اهل بیت (ع)
- زندگی راحت با غلامان اهل بیت (ع)
- روضه

جلسه ۱۰

تزکیه خود و دیگران، اولین گام تربیت

- قدم اول تربیت
- سه گزینه برای قدم اول
- تقدم تزکیه بر تعلیم
- با رفتارمان دیگران را تزکیه دهیم
- انسان‌ها را با رفتار بدمان خراب نکنیم
- ایجاد کمربند امنیتی اخلاقی برای دیگران
- معامله با خدا بدون چشم‌داشت از دیگران
- در میان مردم بودن و زندگی کردن با خدا
- توبه کردن با سوء استفاده از کریم بودن مولا
- روضه

جلسه ۱۱

با خدا زندگی کنیم

- در محیط خراب انسان بد می شود
- در محیط خوب هم، بد شدن ممکن است
- تاجر پیشگی انسان را خراب می کند
- محبوب معشوق، محبوب ما هم باید باشد
- مستقل از محیط باشیم
- در بند محیط نباشیم
- ریشه گناه در بی اعتقادی به خداست
- محیط خود را با خدا قشنگ کن
- خدا به بندهای بی امتیاز هم نظر دارد
- بدون خدا، خوب شدن ممکن نیست
- عاشق از درد معشوق در رنج است
- ترس عاشق از روگردانی معشوق

جلسه ۱۲

تربیت دینی؛ تنها راه رسیدن به لذت نامحدود

- ضرورت فهم و تجزیه و تحلیل سخن غلط
- مخالفت با تربیت دینی
- دلیل منطقی مخالفان تربیت دینی
- استفاده غلط از مبنای درست
- تأمین کامل لذت با تربیت دینی میسر
- تربیت دینی راه رسیدن به لذت نامحدود
- لذت کمتر، نتیجه بی دینی
- روضه

جلسه ۱۳

- عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد
- گوهر دین به سادگی به دست نمی آید
- گوهر دین ارزان نیست
- خدا قیمتی تر از آن است که در دل آلوده قرار بگیرد
- دین ارزان طالب ندارد
- متکبر لیاقت معشوق را ندارد
- ناز معشوق به خاطر راندن متکبر است
- کسی که ناز نمی کشد، لیاقت ندارد
- قهر و مهر اهل بیت (ع)
- اصرار اولیا برای دعوت، به خاطر مهربانی و دلسوزی آنها
- باید ناز و منت خدا را کشید تا قفل را باز کند
- باید عاشقانه زندگی کرد
- نازهای اهل بیت (ع)
- روضه

جلسه ۱۴

اهمیت و درجه شاد شدن و غمگین شدن از شادی و غم اهل بیت

ع

- شاد شدن از شادی اهل بیت (ع)
- شاد شدن از شادی اهل بیت ع کار هر کسی نیست
- شاد شدن از شادی اهل بیت به معرفت بالا نیاز دارد
- برای جذب دیگران باید از شادی دین بهره‌مند بود
- علامت قساوت قلب
- متأثر نشدن از غم و شادی دیگران نشانه سنگدلی
- کسی که از شادی اهل بیت ع شاد می‌شود مزه عزاداری را می‌فهمد
- اهمیت گریه مظلومیت پنهان
- کرامت امام حسن (ع) و مهربانی آن حضرت
- تا مظلومیت پنهان را درک نکنیم، امام زمان نمی‌آید

خانواده متعالی

(قم - حرم حضرت معصومه (س) - سال ۱۳۸۹ - ۱۸ جلسه)

معرفی بحث

خانواده در فرهنگ اسلامی و اساساً هر جامعه‌ای اهمیت بسیار زیادی دارد. خانواده محل تربیت و رشد انسان‌هاست، چه والدین و چه فرزندان. اما چرا میزان نارضایتی‌ها در خانواده‌های ما این قدر بالاست؟ چرا اثرات طبیعی ازدواج کمتر دیده و لمس می‌شود؟

یکی از علت‌های مهم اینکه خانواده‌ها کمتر از آنچه انتظار می‌رود، باعث رشد و تعالی انسان‌ها در زمینه مادی و معنوی می‌شوند، نگاه غلطی است که در فکر و فرهنگ ما نسبت به خانواده و روابط خانوادگی رسوخ یافته و تغییر آن‌ها ضروری است. امروزه اکثر افراد انتظار دارند خانواده به آن‌ها آرامش بدهد و در خدمت آن‌ها باشد. آیا چنین تصوراتی درست است؟

تفاوت نگاه اسلام و غرب به روابط زن و مرد و تفاوت‌های آن‌ها در چیست؟ آیا اساساً بین زن و مرد تفاوتی وجود دارد؟ اگر تفاوتی هست، چه تأثیری بر جایگاه و وظایف آن دو به عنوان زن و شوهر در خانواده می‌گذارد؟

خانواده نه فقط متعادل و آرام، بلکه باید متعالی و رشددهنده باشد. راه رسیدن به چنین خانواده‌ای آسان است، اگر افراد خانواده به یک توصیه اساسی عمل کنند و باب سعادت را با «کلید طلایی» در روابط زناشویی باز نمایند. بسیاری از مشکلات جایشان را به شادی و آرامش خواهند داد.

توجه و دقت در این مجموعه به تمام کسانی که به دنبال راه حلی برای مشکلات زندگی مشترکشان می‌گردند توصیه می‌گردد.

فهرست

جلسه ۱

اهمیت فوق العاده خانواده

- فاصله ما با خانواده مطلوب
- تأثیر فرهنگ شیعی بر اهتمام به خانواده
- تصور نادرست عمومی از خانواده مطلوب و ایده آل
- میزان اهمیت انتخاب همسر
- آسیب افراط در مسأله انتخاب
- آنچه مقدر شده، بهترین است
- وجوه اهمیت خانواده
- رسالت پیامبر اسلام خانوادگی است
- روضه وداع

جلسه ۲

نگاه برتر اسلام به خانواده نسبت به غرب

- برتری نگاه اسلام
- لزوم برنامه داشتن برای لذت و شادی
- برنامه اسلام برای لذت جاودانه
- روابط اجباری محل کسب نورانیت و معنویت
- روضه
 - روضه برنامه‌ای برای رشد در خانواده
 - روضه حضرت رباب(س)

جلسه ۳

برخی اثرات طبیعی ازدواج و موانع آنها

- اثرات طبیعی ازدواج بر اساس روایتی از پیامبر(ص)
- حسن خلق
- توسعه رزق
- جوانمرد شدن
- چرا برخی با ازدواج به این اثرات نمی‌رسند؟
- کمبود محبت قبل از ازدواج
- نداشتن و ندانستن مهارت‌های لازم
- نگاه و تلقی غلط از ازدواج
- خیال‌پردازی‌های قبل از ازدواج
- تأثیر سوء، فیلم‌ها و تلویزیون بر خیال‌پردازی‌ها
- وقتی خوب‌ها ازدواج می‌کنند
- روضه حضرت زینب(س)

جلسه ۴

آرامش اولین هدف ازدواج

- دستورهای دین؛ عامل تأمین شادی در همه زندگی
- اهمیت همسر خوب
- «آرامش» اولین هدف از ازدواج
- دو تعریف از ازدواج در قرآن
- لزوم تصحیح فرهنگ جامعه
- جستجوی لذت در عدم آرامش!!
- گناه از بین برنده آرامش
- مؤمن آرامش دهنده است
- آرامش بدهیم حتی اگر دیگران سوء استفاده کنند
- روضه حضرت علی ع در ماجرای شهادت حضرت فاطمه (س)

جلسه ۵

خانواده محل سودرسانی نه سود بردن

- به دنبال اعتلای خانواده باشیم
- میزان نارضایتی از خانواده‌ها بالاست
- نگاهی که باید اصلاح شود
- مؤمن اهل خدمت کردن است
- طرف ما همسر ما نیست، خداست
- تنبیه انسان قدر ناشناس
- روزه حضرت زهرا(س)

جلسه ۶

بی‌ارزشی اخلاقِ بدون خدا

- دو نوع اخلاق، غیرمؤمنانه و مؤمنانه
- اخلاق بدون خدا ارزشی ندارد
- آثار و فواید حضور خدا در اخلاق
- محبت به همسر به اندازه ایمان
- نابودی اعمال زن
- از تو هیچ خیری ندیدم
- عبادت خدا در روابط زن و شوهر

جلسه ۷

احترام به زن از کرامات مرد

- مزایای اخلاق الهی
- اخلاق الهی و اخلاق غیر الهی
- اخلاق بدون خدا، راهی به سوی بی‌دینی
- فضیلت و فواید احترام مرد به زن
- خانواده دوستی، اولین مشخصه افراد مذهبی
- احترام به زن، فضیلتی برای مرد
- احترام مرد به زن مفید برای هر دو
- روضه حضرت رباب(س)

جلسه ۸

توصیه و کلید طلایی رابطه زن و شوهر

- فایده خوبی کردن «به خاطر خدا»
- کلیدی بودن برخی فضائل و رذائل
- اثر رعایت توصیه طلایی در تربیت فرزند و انتخاب همسر
- توصیه طلایی به مرد: محبت و مهربانی به زن
- توصیه طلایی به زن: تواضع و اطاعت از مرد
- تأییدی از احکام فقهی
- ویژگی‌های بهترین زن در روایت نبوی
- اگر خانم فهمیده‌تر است چگونه رفتار کند
- روضه حضرت ام‌البنین و اباالفضل (ع)

جلسه ۹

زیر بنای لازم برای عمل به توصیه‌های اخلاقی خانواده

- عظمت ایثار و دشواری اخلاص
- اخلاص و ایثار، زیربنای همه توصیه‌های اخلاق خانواده
- چرا برخی به توصیه‌های اخلاقی عمل نمی‌کنند؟
- خدمت به خانواده فرصتی برای اخلاص و ایثار
- خصلت‌هایی که مرد برای خانواده‌داری به آنها نیاز دارد
 - حسن معاشرت
 - خرج کردن حساب شده
 - غیرت
- § زن‌ها از غیرت مرد لذت می‌برند
- مشکل فیلم‌ها با غیرت مردان
- روضه غیرت امام حسین (ع)

جلسه ۱۰

یکی از شاخص‌های مهم خوش اخلاقی

- مروری بر بحث‌های گذشته
- آثار و برکات خوش اخلاقی با خانواده
- اقسام روابط انسان با اطرافیان
 - روابط اختیاری و روابط اجباری
 - روابط اجباری محل رشد و اوج‌گیری
- یکی از شاخص‌های مهم اخلاق
 - حساب نبردن دیگران از ما
- راه‌حل کلی: معنویت، ابهت می‌آورد
- راه‌حل جزئی: رعایت احترام والدین توسط یکدیگر
- روضه
 - فضائل خاندان بنی‌هاشم
 - آمدن حضرت زینب نزد پیکر امام حسین (ع)

جلسه ۱۱

راهی برای زندگی خالصانه

- اخلاص و مراتب آن بر اساس آیه‌ای از قرآن کریم
- معنای اخلاص: همه کارها برای خدا

○ مراتب اخلاص

§ ساده‌ترین جای اخلاص نماز است بعد سایر عبادات

§ مرتبه‌های اخلاص در زندگی و مرگ

- توجه به مستحبات و ثواب؛ راهی برای زندگی خالصانه
- بدون خدا زندگی خوب ممکن نیست
- روضه؛ علی اکبر(ع)

جلسه ۱۲

رعایت احکام اسلام، حل ریشه‌ای مشکل‌ها

- **کرامت و احترام گزاردن، راه تربیت و رشد**
 - کرامت دادن و احترام به دختران، ریشه حل بسیاری مشکلات
 - کرامت و احترام به انسان؛ روش خدا در تربیت انسان
- **اوصاف و ارزش‌های دختران**
 - اوصاف دختران در بیان پیامبر اعظم
 - ارزش والای دختران و دخترداری
- **شرط تأثیر مهربانی پدر نسبت به دختر**
- **مقام بلند حضرت معصومه‌س**

جلسه ۱۳

خانواده، کانون تربیت ولایی

- خانواده و ولایت

- و بالوالدین احسانا

- مشابهت ولایت و والدین

- خانواده، محل آموزش ولایت‌مداری

- توصیه کلیدی؛ تواضع به پدر، محبت به مادر

- توطئه صهیونیسم برای تسلط بر دیگران

- تساوی مرد و زن

- حمله به غیرت مرد نسبت به زن

- دو عامل بازدارنده انحراف فرزندان

- اثر روضه بر تربیت خانوادگی

جلسه ۱۴

خودخواهی باعث عدم درک تفاوت‌هاست

- خودخواهی پسندیده و ناپسند
- خودخواهی ناپسند در خانواده
- عدم خودخواهی باعث درک تفاوت‌ها (چند مثال)
 - غیرت
 - نیاز به ابراز محبت
 - غرور
 - بخشش خطاها
 - گفتگو و مجالست با خانواده
- دیگرینی یک مهارت ارزشمند اخلاقی
- روضه
 - فراق امام حسین (ع) برای حضرت زینب (س)

جلسه ۱۵

تقدیر و تکلیف در اخلاق خانواده

- تقدیر و تکلیف: مسیر حرکت و رشد
- رضایت به تقدیر مسأله اول خانواده
- اقسام تکلیف
 - موافق طبع، مخالف طبع
 - پذیرش و انجام تکلیف عامل رشد
- اقسام تقدیر
 - موافق، مخالف
 - تفاوت‌های زنان و مردان؛ لازم و مسأله‌ساز
- تکالیف با طبیعت حقیقی (فطرت) مخالفت ندارد
- روزه
 - محبت زیاد، داغ عزیزان را سنگین می‌کند
 - غربت امام جواد(ع)
 - روزه خواندن امام حسین(ع) برای حضرت زینب(س)

جلسه ۱۶

زبان زن و هدف اخلاق

- تفاوت‌های زن و مرد
- ضعف و قوت زبان زن
 - زبان زن پر زخم است، مردها سکوت کنند
 - زبان محبت‌آمیز زن، مرد را متحول می‌کند
- علت طرح مباحث اخلاقی
 - غلبه بر نقطه ضعف، راه رسیدن به خدا
 - خوب شدن به اندازه قیمت همسر، کیدی از سوی ابلیس
- چگونه می‌توان یک شبه راه صد ساله رفت؟
 - عزای امام حسین (ع) معنوی‌تر از هر امر معنوی‌ای
- روضه حضرت رباب (س) و علی اصغر (ع)

جلسه ۱۷

تفاوت‌های زنان و مردان

- برکات اختلافات و تفاوت‌ها
- تفاوت‌ها عامل رشد زن و مرد
- طراحی تفاوت‌های میان زن و مرد توسط خداوند
- بهترین انتخاب هم مانع مشکل و امتحان نیست
- لزوم برخورد سازنده و رشد دهنده با تفاوت‌ها و اختلافات
- رشد دهنده بودن تناسب‌های میان زن و شوهر
- تفاوت‌های اخلاقی زنان و مردان در بیان امیرالمؤمنین (ع)
 - بهترین خصلت‌های زنان، بدترین خصلت‌های مردان است
 - § ۱- غرور
 - § ۲- ترس
 - § ۳- بخل
- حکمت خوب بودن صفات مذکور برای زنان
 - توضیح امیرالمؤمنین (ع)
 - القاء شجاعت بی‌مورد به زنان و دختران در هالیوود توسط صهیونیسم
- زن و مرد در بیعت با امام زمان (عج)
- روضه فرزندان حضرت زینب س

جلسه ۱۸

خانواده، کانون تربیت و ولایت مدار (عید سعید غدیر خم)

- شباهت جامعه و خانواده از حیث ولایت
- پدر باید مقتدر و مادر باید محبوب باشد
- رفتار با امام ریشه در رفتار با والدین دارد
- نابودی خانواده، راه سلطه صهیونیسم بر جوامع
- ولایت و سرپرستی بر جامعه و خانواده، عامل یأس دشمن
- تربیت ولایی مقدمات توسط پیامبر اعظم (ص)

هدایت و تربیت

(تهران - مسجد نارمک - ماه مبارک رمضان ۱۳۸۲ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

در بحث هدایت نگاه دقیق و راه‌گشایی به مفهوم هدایت شده و روش‌های فعال و در عین حال پیچیده هدایت الهی که متناسب با کرامت انسانهاست مورد بررسی قرار گرفته و در مقابل درباره روش‌های ضلالت خصوصاً در جهان امروز که همراه با توهین به شخصیت انسان است مباحث مفیدی مطرح گردیده است.

اهمیت تشویق و تنبیه در تربیت، شناخت ابزارهای هدایت، لطایف و ظرایف هدایت از جمله مباحث دیگری است که در این مجموعه به آنها پرداخته شده است.

فهرست

جلسه ۱

بررسی لطافت‌های مفهوم هدایت

- علّت غربت مفهوم هدایت، علی‌رغم شهرت آن!
- بیان مفهوم هدایت و تفاوت آن با جریان ضلالت
- حفظ کرامت انسانی در ارتباط با مفهوم هدایت
- علّت مظلومیت علی (ع) و علّت تبعیت مردم از معاویه در ارتباط با بحث هدایت
- چرا اطلاع‌رسانی نباید جای معرفت انسانها را بگیرد؟
- روزه‌داری و ارتباط آن با جریان هدایت

جلسه ۲

احترام دین به شخصیت انسان

- پیروزی منطق دین در تمام گفتگوها، بشرط رعایت قواعد گفتگو
- احترام به شخصیت انسان منطق مشترک تمام انسانها
- چگونگی بی‌احترامی شیطان به انسان
- بررسی درد پیامبر در رابطه با موضوع کرامت انسانی
- اسیر کردن انسانها و تن به اسارت دادن عامل رفتن به جهنم
- بیان نمونه‌هایی از احترام دین به انسانها

جلسه ۳

اهمیت نوع تشویق و تنبیه در ارتباط با احترام به انسان

- چگونه احترام به انسان را چه کسی می‌داند؟
- چرا بی‌شخصیتی موجود در گناه مهمتر از ظلم حاصل از آن است؟
- تشویق بی‌حساب و سریع و تنبیه بی‌حساب و سریع روش تربیت چه موجوداتی است؟
- چرا خداوند؛ اسراف‌کاران، دروغ‌گویان، فاسقان و ظالمان را هدایت نمی‌کند؟
- کسی که انتظار قدرشناسی سریع دارد، نشان دهنده چیست؟
- بررسی تفاوت کار یک کارگردان با روحانی در جذب قلوب؟
- اهمیت نگرانی از دل توسط امام دل!

جلسه ۴

علت مخالفت انسانها با هدایت الهی چیست؟!

- طرح یک سؤال: گیر انسانها در نپذیرفتن هدایت الهی چیست؟
- مقدمه جواب:

○ انسانها معمولاً نه با غایات دین مخالفند!

○ و نه با راه رسیدن به غایات دین مخالفند!

- جواب سؤال:

○ گیر انسانها معمولاً بر سر نحوه هدایت الهی است!

- بررسی روش خداوند برای هدایت انسانها

○ الف) در مقام بیان هدایت.

○ ب) در مقام تنبیه و تشویق.

جلسه ۵

دلیل سختگیری خداوند در جریان هدایت چیست؟

- یکی از روشهای نوین تعلیم و ارتباط آن با ایجاد تفکر و مشارکت
- اهمیت دین به این روش (ایجاد تفکر)
- چرا خداوند با ایجاد جو کار خودش را پیش نمی برد؟
- چگونه نمازی، نماز مقبول است؟
- بررسی روش سختگیرانه دین در هدایت و روش سهل گیرانه غرب در تبلیغات!

جلسه ۶

لطایف و ظرایف هدایت

- اهمیت درک زیبایی مفهوم هدایت
- بررسی لطافت‌ها و ظرایف هدایت و هدایتگر
- «هدایت تنها کار خداست» یعنی چه؟
- فرق هدایت با یک عملیات خشک قانونی
- نقش محبت به اهل بیت (ع) در تسریع ایجاد هدایت

جلسه ۷

برائت از ابزارهای اغواگریانه، زمینه‌ایجاد هدایت

- چگونگی از کار افتادن راههای اغواگریانه در آستانه ظهور!
- وضعیت ابزارهای اغواگریانه در حال حاضر
- دلیل گرویدن مسیحیت به امام زمان در هنگام ظهور!
- ارتباط مدیریت مرد با تربیت فرزندان در خانواده
- ارتباط برخی از معاصی با سلب آزادی انسان!
- چرا باید به درگاه خداوند زیاد اصرار کرد؟
- چگونه مهربانی اهل بیت (ع) موجب فرار برخی از دین می‌شود؟

جلسه ۸

شناخت ابزارهای هدایت

- اهداف تبیین مفهوم هدایت
 - برائت از روشهای ضلالت
 - توجه به خداوند و درک روش های هدایت
- در چه صورتی خداوند پرده های غیب را برای انسان کنار می زند؟
- نتیجه کنار رفتن پرده های غیب برای کافران!
- ارتباط آرامش و ابزارهای خداوند برای هدایت
 - علم
 - اتفاقات
 - الهامات
 - ایمان
- ارتباط هدایت با علم و ایمان در مقایسه با معجزه

جلسه ۹

ارتباط

- رابطه قانون و عادت با هدایت
- رابطه استجابت دعا با هدایت
- بررسی فعال و پیچیده بودن رابطه خدا با بندگانش
- رابطه عمل با هدایت
- رابطه معرفت با هدایت و تفسیر اشک در خانه خداوند

اولین قدم برای معرفی دین

(همایش معنوی جهان امروز – جوان فردا – تابستان ۸۵)

معرفی بحث

روشی که امروزه اغلب ما، برای آشنایی فرزندان خودمان با دین و معرفی دین به آنها به کار می‌بندیم، این است که از آموزش اصول دین، یعنی توحید، نبوت و... آغاز می‌کنیم. طبیعتاً نظام آموزشی ما نیز از همین روش پیروی می‌کند. اما عالمانه‌ترین و مؤثرترین راه برای آشنا کردن انسان‌ها با دین، و نفوذ دادن دین در روح بشر و حتی در روح خودمان، نه توحید است و نه نبوت، بلکه روشی است که پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصومین(ع) از آن بهره می‌گرفتند و آن...

متن برگزیده

هرموقع از ما بپرسند اصول دین چند تا است؟ بنا بر رسم دیرین و آموزشهای دوران خردسالی خودمان، پاسخ می‌دهیم که اصول دین پنج تا است: اول توحید، دوم عدل... اما اولین اصل و اولین حرف مهمی که باید از دین بدانیم، نه توحید است، نه عدالت است و نه حتی نبوت است، و نه امامت. ...نه اول باید خدا را شناخت، و نه اول باید نبوت را پذیرفت؛ اول باید آن آقا و شخصی را بشناسیم که می‌خواهد از خدا حرف بزند... قبل از پیامبری ایشان، اول باید خود ایشان، سیره و اخلاقیات ایشان را بشناسیم... نبوت را بعد از توحید باید شناخت، اما خود توحید را بعد از شناختن خود پیامبر باید شناخت... حتی شما قبل از اینکه قرآن کریم را بشناسید، نماز را بشناسید،

باید شخص پیامبر را بشناسید...

قبل از اینکه بیائید به بچه‌تان نماز یاد بدهید، قصه‌های زندگی پیامبر را آنقدر برایش بگوئید تا از پیامبر خوشش بیاید، پیامبر به دلش بچسبد، بعد بگوئید پیامبر این جور نماز می‌خواندند... این عالمانه‌ترین راه برای ورود و نفوذ در روح بشر است...

موضوعات دیگری که مورد اشاره قرار گرفتند، عبارتند از: دو دلیل تاریخی، تفاوت تاریخ اسلام با سیره نبوی، فایده رابطه عاطفی با پیامبر، آفت سرگرم شدن با فیلم،...

فهرست

- سیره نبوی، اولین قدم
- اولین قدم برای ورود به دین، شناخت شخصیت پیامبر است
- نگاهی به ویژگیهای شخصیتی و جایگاه ویژه پیامبر قبل از بعثت
- عالمانه‌ترین راه معرفی دین به جوانان (چرا معرفی شخصیت پیامبر، بر آموزش اصول دین مقدم است؟)
- اسناد تاریخی برای بیان اولیت شناخت سیره نبوی
 - ۱. روش پیامبر در معرفی دین به مردم
 - ۲. روش امیرالمؤمنین در نامه ۳۱ برای معرفی دین به جوانان
- ارتباط عاطفی با پیامبر
- چرا شیعه، بیشتر به ائمه (ع) پرداخته است تا به پیامبر؟
- جایگاه ویژه پیامبر اعظم (ص) در معرفت دینی و احکام اسلام
- شخصیت عاطفی پیامبر

- نمونه‌هایی از سیره پیامبر
- آداب خاص اجتماعی پیامبر
- سیره عبادی پیامبر (ص)
- ویژگی‌های شخصی پیامبر: اهمیت دادن پیامبر به آراستگی ظاهر
- چه کنیم تا با قرآن و اهل بیت سرگرم شویم؟ (آفت سرگرم شدن با فیلم)

آثار تربیتی عزای حسین(ع)

(مهدیه تهران - محرم ۸۵ - ۴ جلسه)

معرفی بحث

شرکت در مجالس روضه و عزادار بودن برای امام حسین(ع)، به صورت خودبخودی، یک سری اثرات تربیتی در ما دارد (در این جلسات ۴ اثر معرفی شده)...

اولین اثر تربیتی کربلا، اصلاح خانواده است... جامعه‌ای که برای یک خانواده بسوزد، خانواده‌دار می‌شود... هر کسی از روضه می‌آید، با خانواده‌اش مهربان‌تر می‌شود، چون روضه‌ها اکثراً خانوادگی هستند... روضه‌ علی اکبر(ع)، داستان عشق امام حسین(ع) به فرزندش است. پسرها با این روضه به پدر مؤدب‌تر می‌شوند و پدرها به جوانشان مهربان‌تر...
اما تأثیرپذیری از روضه یک شرط هم دارد...

فهرست

جلسه ۱

فرازمانی و فرامکانی بودن آثار تربیتی امام حسین (ع)

- اصلاح و تربیت فردی و اجتماعی
- انتظارات تربیتی از محرم داشته باشیم
- مقاومت نکردن؛ شرط تأثیرگذاری امام حسین (ع)

جلسه ۲

اولین اثر تربیتی: تقویت روابط خانوادگی و مهربان‌تر شدن

- تأثیر روضه امام حسین بر روابط خانوادگی
 - کمبود محبت در خانواده، ریشه بسیاری از گناهان
 - دنبال محبت کردن باشیم نه محبت دیدن
- خاصیت امام اصلاحگری است

جلسه ۳

دومین اثر تربیتی: تقویت روحیه ایثار

- آثار وضعی و طبیعی ماه محرم
- ۱. مهربان تر شدن و تقویت روابط خانوادگی
- وظیفه صدا و سیما و آموزش و پرورش در قبال خانواده
- ۲. تقویت روحیه ایثار
 - ایثار یعنی چه؟
 - مؤمنان با هم ایثارگرانه رفتار می کنند نه منصفانه
 - رفتار پدر و مادر بهترین وسیله برای آموزش ایثار

جلسه ۴

سومین و چهارمین اثر تربیتی: «حفظ حداقل دین» و «ادب»

- ۳. حفظ حداقل دین
- ۴. ادب
- عزاداری، سبب افزایش اثرات تربیتی
- روضه حضرت ابوالفضل

لطافت عقل

(تهران - شهرک غرب - مسجد الرسول - دهه سوم محرم ۸۵ - ۸)

(جلسه)

معرفی بحث

عقل برای نجات از جهنم و سوق به سوی بهشت نیست. عقل برای انتخاب بهشت در مقابل جهنم هم نیست. عقل برای انتخاب بهترین جایگاه بهشت است... علم ناقص نتیجه بی‌عقلی است... علم در مقابل عقل، کودک و کوچک است...

اگر روابط خانوادگی با علم بدون عقل در علم حقوق تنظیم نمی‌شد، بسیاری از مشکلات خانواده‌ها به وجود نمی‌آمد... اگر ابهت مرد در خانه نگه داشته شود، جوانان فاسد نمی‌شوند... اگر زن به شوهرش احترام بگذارد، همین، عامل تربیت بچه خواهد شد... ریاست عاطفی با زن است و ریاست حقوقی با مرد... مرد تا مقتدر نباشد در خدمت آرامش زن قرار نخواهد گرفت...

در ضمن این مباحث به «نقش رسانه‌ها در کاهش عقل» و «نقد برخی از فیلم‌ها و سریال‌ها» اشاره شده است.

فهرست

جلسه ۱

کاربرد اصلی عقل

- عقل انفع منافع را تشخیص می دهد
- نقش عقل و حسّ در انتخاب بهشت و جهنم
- عقل به دنبال انتخاب برتر است

جلسه ۲

رابطه عقلانیت و انقلاب اسلامی

- تحلیل‌های معنوی از اتفاقات انقلاب
- تمام تحلیل‌های معنوی، تحلیل عقلی هم دارد
- عقل امام (ره) برای اداره امور

جلسه ۳

رابطه عقل و علم

- مشکلات نبودن عقل برای استفاده از علم
- عقل مانع گمراهی در اثر علم ناتمام است

جلسه ۴

مشکلات ناشی از علم بدون عقل

- بحران‌های خانواده و علم بدون عقل در حقوق
- خانواده خوب چه معیارهایی دارد؟
- عقل و حفظ شیرینی و طراوت خانواده
- نتیجهٔ محبت به زن و اطاعت از مرد در خانواده

جلسه ۵

راه افزایش عقل

- اوج عاقلی با اوج عاشقی یکی است
- مشکلات کم بودن عقل
- رشد عقل در زمان ظهور امام زمان (عج)
- کاهش شهوت، عقل را زیاد می کند
- نقش رسانه‌ها در افزایش شهوت و کاهش عقل
- علت افزایش فساد و آمار طلاق در اثر فیلم‌های صدا و سیما

جلسه ۶

عقل و معنویت

- نقش عقل در پذیرش مبانی و نتایج پنهان احکام دین
- عقل و قدرتهای غیر مادی
- عقل و اصلاح نفس

جلسه ۷

رابطه عقل با دین و عشق

- نقش عقل در دینداری
- کاربرد عقل در مراتب بالاتر خوب بودن
- رابطه عقل و عشق

جلسه ۸

رابطه عقل و عشق

- عشق، یک رکن عقل است
- معنای درست عشق
- سنخیت عقل و عشق در قرآن کریم
- معنای لغوی عشق در عربی و فارسی
- عاقل، عاشق چیست؟

فرهنگ مهربانی

(تهران - مسجد المهدی دهه دوم محرم ۱۳۸۷ - ۵ جلسه)

معرفی بحث

مفهوم «محبت» با دو مفهوم «مهرورزی» و «مهربانی» تفاوت دارد. باید از خودمان بپرسیم که میزان مهربانی در جامعه ما چقدر است؟ چه کنیم تا فرهنگ مهربانی در جامعه نهادینه شود؟ یکی از کلیدی‌ترین مباحث که در جامعه باید جا بیافتد، نشان دادن قله‌های مهربانی است... به تصویر کشیدن قله‌ها بهترین راه برای تربیت و فرهنگ‌سازی در جامعه است... مهرورزی چه نقشی در استحکام و تعالی خانواده دارد؟ جایگاه زنان در ایجاد و ترویج فرهنگ مهربانی کجاست؟ اثرات فرهنگ مهربانی در زندگی فرد و جامعه چیست؟ برای جبران کمبود محبت‌ها چه باید کرد؟ داشتن زندگی فردی و اجتماعی آرام یکی از خواسته‌های قلبی همه انسان‌هاست، تفکر روی اینگونه مباحث و سپس برنامه‌ریزی برای بکارگیری آنها کمترین کاری است که می‌توانیم برای گسترش آرامش و مهربانی در جامعه انجام دهیم. بیایید مهربانی را در جامعه ما فرهنگ کنیم.

فهرست

جلسه ۱

بررسی فرهنگ مهربانی در جامعه

- تفاوت محبت با مهرورزی و مهربانی
- تفاوت مهرورزی و فرهنگ مهربانی
- میزان مهربانی در جامعه
- فرهنگ مهربانی و مقدمه‌سازی برای ظهور

جلسه ۲

جایگاه مهربانی در مفاهیم دینی

- چه کنیم تا فرهنگ مهربانی در جامعه جا پیدا کند؟
- جایگاه مهربانی در میان مفاهیم
- مهربانی اهل بیت نسبت به دوستان و انسان‌ها

جلسه ۳

فرهنگ‌سازی با قلّه‌ها

- توصیه به خوب بودن مؤثرتر از توصیه به بد نبودن در تربیت
- نشان دادن قلّه‌های مهربانی
- فرهنگ‌سازی با به تصویر کشیدن قلّه‌ها
- پدر و مادر برای تربیت فرزندان خود قلّه شوند

جلسه ۴

نقش احساسات در استحکام و تعالی خانواده

- احکام اجتماعی اسلام و نگاه فرهنگ‌سازی
- نقش تخیل در تربیت انسان
- ارزش احساسات در کنار تعقل در انسان‌سازی
- نقش مهرورزی در استحکام و تعالی خانواده
- جایگاه زن در ایجاد و ترویج فرهنگ مهربانی در خانواده

جلسه ۵

اثرات فرهنگ مهربانی در فرد و جامعه

- ناسازگاری فرهنگ مهربانی با فرهنگ خودخواهی
- جلوگیری از ظهور و بروز بدی‌ها از ما
- مهربانی کردن به دیگران برای جبران کمبود محبت
- تمرین آداب و مهارت‌های مهربانی
- امر به معروف و نهی از منکر زاییده مهربانی است

موضوع: فرهنگ مهربانی

زندگی مشترک و روابط زن و مرد

کلید طلایی زندگی مشترک

(مشهد - همایش زوج های جوان - حرم امام رضا(ع) - ۸۸ - یک
جلسه)

معرفی بحث

یکی از راه‌های پایداری و عمیق شدن محبت این است که محبت، خوخواهانه نباشد. البته این حرف بیشتر جنبه شعاری دارد. برای عملی کردن این راه حل، یک قاعده وجود دارد که از آن تحت عنوان قاعده «مثلث طلایی» یاد می‌کنیم اگر دو نفر، هر دو عاشق و دل داده یک موجود با عظمت باشند، به نحوی که آن موجود با عظمت دل این دو را برده باشد و خودخواهی را از این دو گرفته باشد، در این صورت آن دو به همدیگر علاقه‌ای پایدار و ماندگار و عمیق پیدا خواهند کرد. این موجود با عظمت در درجه اول خداوند است و در درجه بعد، اولیاء خداوند. اما طبیعتاً محبت اهل بیت(ع) برای ما قابل دسترس و نزدیک تر است.

یک سفارش دیگر به زوجین که از آن به کلید طلایی زندگی مشترک یاد می‌کنیم «ریاست حقوقی با مرد باشد؛ ریاست عاطفی با زن» آقایان باید مواظب باشند دل خانم را نشکنند، خانم‌ها باید مواظب باشند غرور مرد را نشکنند. به تعبیر دیگر، اطاعت زن از مرد و محبت کردن مرد به زن، تعادل بخش روح این دو نفر و در نتیجه تعادل بخش زندگی است. به علاوه این کلید طلایی در تربیت فرزندان بسیار مهم و سازنده است.

فهرست

- **مثلث طلایی محبت**
 - محبت باید غیر خودخواهانه باشد
 - قاعده مثلث طلایی چیست؟
 - چه کنیم تا دوستان داشته باشند؟
- **نیاز به «نور» در زندگی**
 - چه موقع می فهمیم که به نور نیاز داریم؟
 - نقش «نور» در متعادل بودن زندگی
- **کلید طلایی خوشبختی (نکته‌ای راهبردی - کاربردی برای خوشبختی)**
 - کلید طلایی ریاست حقوقی با مرد باشد؛ ریاست عاطفی با زن
 - نه اطاعت مطلق است نه محبت
 - اطاعت از سر محبت
 - ضرورت حفظ ریاست حقوقی مرد
- **کاربرد کلید طلایی در تربیت فرزند**
- **نصیحت آیت‌الله‌العظمی بهجت (ره) به یک زوج جوان**
- **در شیرین‌ترین لحظه‌هایتان به یاد امام حسین (ع) باشید**

چهار اصل برای افزایش محبت در زندگی مشترک

(مشهد - همایش زوج‌های جوان - حرم امام رضا (ع) - ۸۸ - یک
جلسه)

معرفی بحث

نکته بسیار زیبا و مهم در باب محبت این است که ما می‌توانیم محبت را افزایش دهیم و «ظرفیت» خودمان را برای دوست داشتن بالا ببریم. زندگی مشترک، عرصه خوبی برای تمرین محبت و صاحب دلی می‌باشد. با اینکه زندگی مشترک با محبت آغاز می‌شود اما بسیاری از انسان‌ها هستند که در وادی محبت، تنبل هستند. آنهایی که دلیل محبت هستند و قدرت کنترل و افزایش محبتشان را ندارند در زندگی نمی‌توانند موفق باشند و در ارتباط با محبت، دچار شکست می‌شوند.

زوجین باید برای افزایش محبت، برنامه ریزی کنند. چهار اصل مهم برای افزایش محبت عبارتند از: ۱. مبارزه با نفس ۲. محبت کردن به جای محبت دیدن ۳. اصل طلایی افزایش محبت: محبوب برتر و مشترک ۴. آقا «دل» خانم را نشکند؛ خانم «غرور» آقا را (کلید طلایی زندگی مشترک)

اهل محبت، در عروسی‌هایشان یادی از امام حسین (ع) می‌کنند. معلوم است آدم در عروسیش یاد دوست داشتنی‌هایش می‌کند و ما بزرگترین دوست داشتنی‌مان، اباعبدالله‌الحسین (ع) است.

فهرست

- تجربه محبت در طول زندگی
- «کنترل» و «افزایش» محبت دست خود ماست
- زندگی مشترک، عرصه تمرین محبت و صاحب‌دلی
 - تنبلی در امر محبت و اثرات آن
 - برکات وجود محبت بین زن و شوهر
- برنامه‌ریزی زوجین برای افزایش محبت
- چهار اصل برای افزایش محبت
 - ۱. مبارزه با نفس
 - ۲. محبت کردن به جای محبت دیدن
 - ۳. اصل طلایی افزایش محبت محبوب برتر و مشترک
 - ۴. آقا «دل» خانم را نشکند؛ خانم «غرور» آقا را (اصل اختصاصی زوجین)
- اهل محبت، در عروسی‌هایشان یادی از امام حسین (ع) می‌کنند

انتخاب آسمانی و زندگی مشترک

(مشهد - سالن همایش‌های صدا و سیما - ۸۸ - یک جلسه)

معرفی بحث

اولین نکته ای که زوجین باید به آن توجه کنند این است که بعد از عقد و تشکیل زندگی «هیچ وقت به همسری که انتخاب کرده‌اید شک نکنید. در روایت داریم یکی از مقدرات الهی که به سادگی قابل تغییر نیست، بحث ازدواج است

مشکلات زندگی نباید باعث تردید ما در انتخابمان شود. این خیال خامی است که انسان فکر کند، نباید مشکل داشته باشد. اینکه بعضی‌ها نادانی می‌کنند و در اثر کوچکترین مشکلی که در زندگی پیش می‌آید یا در اثر کوچکترین هوس که به دلشان راه پیدا می‌کند، نسبت به اصل انتخاب تردید می‌کنند، از ترفندها و زیرکی‌های بسیار ناجوانمردانه شیطان است.

ما می‌توانیم از زندگی مشترمان «حداکثر بهره‌وری» و یا «حداقل بهره‌وری» را داشته باشیم. بسیاری از ضعف‌هایی که مردان جامعه دارند، بسیاری از ضعف‌هایی که خانم‌ها در زندگی فردی و اجتماعی خود دارند، به خاطر این است که زندگی خانوادگی آنها در اوج بهره‌برداری نیست. خانواده موفق، خانواده‌ای است که در اوج بهره‌وری است و اوج بهره‌وری به سادگی پدید نمی‌آید؛ اوج بهره‌وری با برنامه‌ریزی به دست می‌آید.

فهرست

- رویکرد مناسب برای داشتن زندگی آرام و متعادل
- ازدواج، انتخابی آسمانی
 - در انتخاب خدا، شک نکنیم
 - مشکلات زندگی باعث تردید ما در انتخابمان نشود
- زندگی حداکثری - زندگی حداقلی
- کلید طلایی رسیدن به زندگی حداکثری
- غرب و انکار کلید طلایی
- زندگی، محلی برای رشد «من» است نه رشد دادن دیگری
- اصلی ترین کار برای رشد فرهنگ تقویت و اصلاح بنیاد خانواده

زن و مرد، رابطه‌ها و ضابطه‌ها

(دانشگاه امیرکبیر - ۸۷ - یک جلسه)

معرفی بحث

رابطه زن و مرد، دارای ابعاد مختلف عرفانی و عاطفی و مادی است می باشد. معمولاً به بعد عرفانی این رابطه کمتر توجه می شود. رابطه زن و مرد، هم امری عزیز است هم لطیف و بسیار مقدس و معنوی. اما فرهنگ غرب کاری کرده است که ما به عنوان یک امر غیر محترم با آن برخورد کنیم و نتوانیم خیلی از حرف‌ها را درباره آن، مطرح نماییم.

محبت بین زن و مرد، از جنس محبت ابراز شدنی است. اشتباهی که در مورد این محبت صورت می گیرد این است که با مفهومی به نام «عشق» (به معنای عاطفه ای که تمام دل انسان را تسخیر کند) اشتباه گرفته می شود. شدیدترین محبت‌ها که بتوان نام عشق بر آن گذاشت، هیچ وقت بین دو انسان به صورت معمولی و عادی شکل نمی گیرد.

یکی از آفت‌های تلقی عاشقانه از رابطه زن و مرد این است که خیلی‌ها رابطه عاطفی بین زن و مرد را به محلی برای ارضاء کمبودهای عاطفی خودشان تبدیل می کنند و چون توقعشان از هم زیاد می شود، زود از همدیگر متنفر می شوند.

کلید طلایی در رابطه زن و مرد این است: ، زن باید غرور مرد را حفظ کند؛ مرد باید عاطفه زن را حفظ کند.

فهرست

• بُعد عرفانی رابطه زن و مرد

- به دلیل هجمه فرهنگ غرب، نمی‌توان در مورد رابطه زن و مرد با شفافیت حرف زد
- رابطه زن و مرد، رابطه‌ای معنوی و عرفانی

• بُعد عاطفی

- محبت بین زن و مرد، از جنس محبت ابراز شدنی است
- آیا رابطه زن و مرد، ظرفیت عاشقی را دارد؟
- آفت‌های تلقی عاشقانه از رابطه زن و مرد
- کمبود محبت، بلای رابطه زن و مرد

• بُعد مادی

• کلید طلایی

- زن در ارتباط با مرد دو نقش بازی می‌کند نقش مادری - نقش دختری
- مرد در ارتباط با زن دو نقش بازی می‌کند
- حفظ غرور پسر - حفظ عاطفه دختر، راز تربیت
- کلید طلایی، فلسفه تفاوت برخی از احکام رابطه زن و مرد
- روی آوردن غرب به کلید طلایی پس از تجربه تلخ صد ساله
- کلید طلایی و انتخاب همسر
- توصیه عرفا از گل نازک تر به زن نگوید
- از کلید طلایی سوءاستفاده نکنیم

○ کلید طلایی، رمز تربیت فرزند

● رابطه زن و مرد، یکی از نشانه‌های الهی

نقش پنهان زن (۱)

(هیئت محبین اهلبیت(ع) - میلاد حضرت زهرا(س) - روز زن - سال
۸۵ - یک جلسه)

معرفی بحث

رسول خدا(ص) در مورد حضرت زهرا(س) بارها فرموده‌اند: «پدرش به فدایش باد». پیامبری که همه عالم باید فدایش بشوند، می‌فرماید من فدای فاطمه بشوم. در روایت دارد که سرّ شب قدر، فاطمه زهرا(س) است. چه چیزی پشت پرده غیب هست که حضرت زهرا(س) چنین جایگاهی پیدا می‌کند؟ سرّ و باطن این جایگاه و مقام بلند حضرت زهرا(س) چیست؟ و آیا ایشان در این زمینه، حرفی یا پیامی برای دیگر زنان عالم و یا حتی برای مردان عالم دارند، یا خیر؟ اگر حضرت زهرا(س) برای ما و خصوصاً زنان ما می‌توانند الگو باشند، از چه جهتی الگو هستند؟

امام فرمودند: معرفی احکام بدون توضیح ابعاد عرفانی آن خیانت به احکام اسلامی است. ابعاد عرفانی حجاب چیست؟

فهرست

- جلوه‌هایی از مقام حضرت زهرا(س)
 - حضرت زهرا(س) حجت خداست
 - سه شب قدر حضرت فاطمه(س) است
 - نقش بالای حضرت زهرا(س) در هستی، بدون داشتن مسئولیت

اجتماعی

● نقش پنهان حضرت زهرا(س)

- سرّی و پنهان بودن نقش حضرت
- خانم‌ها بروند سراغ نقش‌های پنهان

● بعد عرفانی نقش‌های پنهان

- نقش پنهان هدیه خداوند به زنها
- خانم‌ها به نقش پنهان عشق بورزند

● ذکر فضائل حضرت خدیجه(س)

نقش پنهان زن (۲)

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - میلاد حضرت زینب (س) - سال ۸۵ -

یک جلسه)

معرفی بحث

خیلی گفته می‌شود که زنان ما باید از زنان بلندمرتبه‌ای مثل زینب کبری (س) الگو بگیرند. اما اگر کسی بخواهد واقعاً از زینب الگو بگیرد، مهم‌ترین الگویی که می‌تواند از ایشان بگیرد، چیست؟ امروزه زینبی بودن برای زنان به چه معنایی است؟

قیام اباعبدالله الحسین (ع) یک قیام مردانه و زنانه بود. قیام کربلا دو قسمت می‌شود: بخش حسینی و بخش زینبی. در بخش حسینی، زینب (س) در سایه قرار دارد و در بخش زینبی، حسین (ع) در سایه قرار دارد. نقش‌های حضرت زینب (س) در هر کدام از این دو بخش، چه پیام و الگویی برای زنان دارد؟ خدا تقسیم نقش کرده است، اساساً و نوعاً به زنان نقش‌هایی را خدا داده است که هر چند حساس‌تر است، اما جلوه اجتماعی کمتری دارد. زینبی بودن یعنی زن بودن، پرده‌نشین بودن و در پرده‌نشینی بالاترین نقش‌ها را ایفا کردن.

فهرست

• زینب (س) رکن دوم کربلا

○ زینب محور مصائب کربلا

○ اجر مضاعف زینب کبری (س)

- زنان همراه زینب و نقش بلند آنان
- قیام کربلا؛ بخش زینبی و بخش حسینی (ع)
- **نقش زنان، حساس تر اما پنهان است**
- چرا نقش زنان در عرصه‌های اجتماعی نمایان نیست؟
- تلاش برای دادن نقش‌های نمایان به زن و نتایج آن
- زینب (س) و نقش پنهان او
- **ظلم دنیای مدرن به زن**

عاطفه، امتیاز زن

(وزارت ارشاد – مجتمع رسول مهر – روز ولادت حضرت زهرا(س))

معرفی بحث

- آیا این درست است که زن احساساتی است؟ آیا این درست است که زن احساساتش بر عقلش غلبه دارد؟ آیا این درست است که زنان بیشتر از مردان احساساتی هستند؟
- و حتی باید پرسید: احساساتی بودن علامت چیست؟ آیا احساساتی بودن یک انسان، امتیاز او محسوب می‌شود، یا علامت نقص روحی، یا نقص عقل او است؟ آیا احساساتی بودن را باید پنهان کرد؟ باید کنترل کرد؟ باید پرورش داد؟ یا باید آن را تعدیل کرد؟ با احساسات خودمان چگونه برخورد کنیم؟

فهرست

- زن موجودی احساساتی
- احساساتی بودن امتیاز یا نقص؟
- احساساتی بودن علامت چیست؟
- معنای عقل
- کنترل احساسات
- نحوه برخورد با احساسات

ارزش پدر بودن

تهران - هیئت محبتین حضرت زهرا(س) - ۱۳ رجب، میلاد

امیرالمؤمنین(ع) - سال ۸۷ - یک جلسه

معرفی بحث

جایگاه پدر در خانواده کجاست؟ چرا خداوند در بسیاری از احکام نقش بزرگی برای پدر قائل شده است؟ تقویت حرمت پدر در خانواده چه فوایدی دارد؟ آیا محبت مادر بالاتر است یا پدر؟ اینها سئوالات کلیدی‌ای است که پاسخ آنها حل بسیاری از مشکلات جامعه را حل خواهد کرد. هر قدر جایگاه پدر در خانواده‌ها و جامعه تقویت بشود در واقع پایگاه ولایت مستحکم خواهد شد...

فهرست

- **ضرورت تقویت پایگاه پدر خانواده‌ها**
 - استحکام پایگاه ولایت
 - کم شدن ظلم در خانواده‌ها
- **جایگاه پدر در احکام اسلام**
- **قرآن محبت یک پدر به فرزندش را مثال می‌زند**
- **محبت کردن به مادر و شناخت محبت پدر به فرزند**
- **پنهان بودن محبت پدر نسبت به محبت مادر**
- **محبت پدرانه امیرالمؤمنین(ع) و امام زمان(ع) به ما**
- **فایده اصلی بالا رفتن حرمت پدران در جامعه**
 - راحت می‌شود درباره اهل بیت(ع) محبت کرد

• محبت امام را نسبت به خودمان باور کنیم

موضوع: ارزش پدر بودن

شاید به این دلیل، حضرت معصومه(س) ازدواج نکردند

**(هیئت محبین اهل بیت(ع) - شهادت حضرت معصومه(س) - سال ۸۵
- یک جلسه)**

معرفی بحث

شاید شنیده باشید که حضرت فاطمه معصومه(س) ازدواج نکردند. حال سؤال این است که علت یا علت‌های اساسی این کار چیست؟ و اساساً چه پیام‌هایی دارد؟ و چگونه می‌توان از این کار الگوگیری کرد؟

فهرست

- علت ازدواج نکردن حضرت معصومه(س)
- تأمل در ازدواج‌های ائمه
- تحلیل عقلی عدم ازدواج
- تبعیت زن از شوهر
- مردستیزی و مردگریزی
- سرپرستی مردان بر زنان و حفظ این حق
- حق و صبر
- ارزش بلند صبر
- علت دیگر عدم ازدواج دختران امام کاظم(ع)

زن و نیاز به سرپرست

**(هیئت محبین اهل بیت (ع) - شهادت حضرت معصومه (س) - سال ۸۶
- یک جلسه)**

معرفی بحث

بحث حاضر که در سالگرد شهادت حضرت معصومه (س)، ایراد شده است، گرچه شامل تکرار و خلاصه کوتاهی از بحث «شاید به این دلیل، حضرت معصومه ازدواج نکردند» می‌باشد، اما به جهت برخی نکات جدید، از حذف آن از مجموعه حاضر خودداری کردیم.

اینکه چرا حضرت معصومه (س) ازدواج نکردند، بیشتر بررسی شد. اما آیا در پشت این قضیه حکمت‌های دیگری هم نهفته است که با تعمق بیشتر قابل دریافت باشد؟ اهمیت خانواده در اسلام چقدر است؟ ریاست و محبت چه جایگاهی در خانواده دارند؟

فهرست

- مروری بر بحث سال گذشته
- مرد، سرپرست و رئیس زن، در زندگی مشترک
- سرپرست نداشتن زن، ریشه بدحجابی
 - ۱. تحلیل علت بدحجابی و آسیب‌های آن
 - ۲. آفت ریاست‌زدایی از مرد
 - ۳. بهترین راه ترویج حجاب
 - ۴. ریاست و محبت؛ نقش مرد

○ ۵. اهمیت خانواده در اسلام

- روضه حضرت رباب
- علت عدم ازدواج حضرت معصومه (س)
- ریاست مرد در خانواده
- ریاست و محبت

اهمیت نقش‌پذیری در دنیا

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - میلاد حضرت زهرا - سال ۸۷ - یک
جلسه)

معرفی بحث

هر کس در این دنیا نقشی دارد، که خداوند عالم برای او تعیین کرده است. خبر داشتن از نقش خویش در عالم، چه ضرورتی دارد؟ چگونه نقش خودمان را در این دنیا پیدا کنیم؟ آیا می‌توانیم نقش خود را عوض کنیم؟ ما در عین حال که باید با تلاش و توکل در صدد رسیدن به مقاصد دنیوی و اخروی خود باشیم، اما بی‌شک خدای این جهان برای تک‌تک ما نقشی را در این جهان زده است که قانع نبودن و مطلع نبودن نسبت به آن مشکلاتی را پیش می‌آورد.

فهرست

- هر کسی در این دنیا نقشی دارد
- ضرورت شناخت نقش خود
- خارج شدن از نقش خویش
- شناخت نقش، مبنای عمل ما در دنیا
- چگونه نقش خودمان را پیدا کنیم؟
- رفتار انسان عامل موثر در خلل یا بهبود نقش
- نقش پدر و مادر در تعیین نقش فرزندان توسط خداوند
- نقش ویژه حضرت زهرا (س) در عالم

موضوع: اهمیت نقش پذیری در دنیا

فرهنگ و اصلاح جامعه

تأثیر فراوان زنان در فرهنگ‌سازی

(قم - حرم مطهر حضرت معصومه (س) - میلاد حضرت معصومه (س))

(۸۹ - ۱ جلسه)

فهرست

- حفاظت از دین، در سه مقطع حساس توسط زنان
 - حضرت زهرا س
 - حضرت زینب س
 - حضرت معصومه س
- فرهنگ‌سازی بودن مادران و دختران در جامعه
 - بیان سه نمونه
- اثر تربیتی مادر بیش از رسانه‌ها و مدرسه
- دین همه‌اش محبت است
- معنوی نبودن دختران جوان، علامت خطر بزرگ

اصلاح جامعه

(دانشگاه امام صادق (ع) - محرم ۸۷ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

نهضت سیدالشهداء با شعار: «انما خرجت لطلب الاصلاح فی امه جدی» آغاز شد که این خود نشانه‌ای از اهمیت بحث اصلاحات اجتماعی است. بحث اصلاح جامعه نسبت به اصلاح فرد دارای اهمیت فراوانی است که باید راز آن را در گزاره‌ها و دستورات دین جستجو کرد. با پیام نهضت عاشورا نه تنها جهان اسلام بلکه می‌توان جهان بشریت را اصلاح کرد. عوامل و عناصری که فرهنگ جامعه و به تبع آن اصلاح جامعه را در پی دارد باید در دین یافت. این بحث پراهمیت دارای مفاهیم و مقدمات و مسائلی است که نیاز به تبیین و توضیح دارد.

مطالبی از جمله: ابعاد اصلاحات، اصلاح طلبان، نخبگان و نقش آنها در اصلاح جامعه، رابطه دین و اصلاحات، اصلاحات فرهنگی، اصلاح جامعه و فرد و ... را در این سلسله گفتارها پی خواهید گرفت.

فهرست

جلسه ۱

بغض از ظالم، از مهمترین نتایج عاشورا

- اهمیت اشک بر ابا عبدالله (ع) و سر آن
 - اسرار کار برای حسین (ع)
- خاصیت محبت سیدالشهدا
 - نفرت از ظلم با محبت امام حسین (ع)
 - بغض از ظلم و بدی، کار ویژه حسین (ع)
- نتایج جلسه روضه

جلسه ۲

اصلاح جهان بشریت

- قیام اصلاحی اباعبدالله (ع)
- نتیجه نهایی، اصلاح جهان بشریت
 - کار اباعبدالله (ع) تنفر از ظلم
 - رسوایی باطل با کار حسین (ع)
- ظلم فاحش، مقدمه ظهور
 - خط مقاومت حسینی (ع)
- درد ناشکری
 - پیوند نام مقاومت و نام حسین (ع)
- باطل نابود شدنی بود
- تقویت حق

جلسه ۳

جریان اصلاحات حسینی (ع)

- جریان مقاومت
 - حرکت سلبی و اثباتی قیام ابا عبدالله (ع)
- حرکت اصلاحات
- اصلاحات از نوع رشد
- جامعه دینی محکوم به تکامل
- اصلاحات به معنای رشد
- مراحل اصلاحات
 - حفظ داشته
 - تقدیر از دارایی‌ها
 - تکمیل آنها
- شکر برای رشد
- فرهنگ شکر و مبانی آن
- ضعف فرهنگی ما در عنصر شکر

جلسه ۴

اصلاحات اجتماعی

- اصلاحات اجتماعی

- اهداف نهضت حسینی (ع)

- ابعاد اصلاحات

- اصلاح فرهنگی و اجتماعی

- مقاومت مردمی در برابر اصلاحات حسینی

- حق والی بر جامعه

- حقوق متقابل مردم و حکومت

- اهمیت فرهنگ مردم

- جریان سنتهای الهی

- اصلاح، امری دو طرفه

- فرهنگ شدن خوبیها در جامعه

- توفیق خدمت به جامعه

جلسه ۵

خواص جامعه

- طبقه نخبگان
- سه گروه برای اصلاح شدن
 - عموم افراد
 - حاکمان
 - قدرتمندان بالقوه
- اهمیت خواص جامعه
- انتظار مردم از خواص جامعه
- مشکلات، تقصیر نخبگان جامعه
- ایثار، ویژگی امت پیامبر
- آداب حق پرستی
- ترکیب حق پرستی و ایثارگری

جلسه ۶

اصلاحات در جامعه دینی

- اهمیت اصلاح اجتماعی
- خوبی و بدی فرهنگ ما
- لزوم رشد برای جامعه
- رشد در جامعه دینی
- تفاوت‌های اصلاح فرد و جامعه
- در اصلاح فرد اجبار نباید باشد
- سازندگی محرم
- خدمت به جامعه مهمتر از خدمت به خود

جلسه ۷

اولویت اصلاح جامعه

- اولویت اصلاح برای فرد به دو شرط
- اولویت مطلق با جامعه
- ولایت برای جامعه
- دعا در جمع
- اهمیت خدمت به خلق
- جایگاه سنت حسنه
- مؤمن بی خاصیت!

جلسه ۸

اولین قدم در اصلاح جامعه

- موضوع اصلاحات اجتماعی و کم علاقه‌گی به آن
- پی‌گیری بحث اصلاح اجتماعی
- اجتماعی بودن مؤمن
- زمان اشتیاق به رشد عرفانی
- اولین دستور در اصلاح فردی توجه است
- ذکر فردی و اجتماعی
- اهمیت ذکر برای جامعه
- عدم انتقاد مانع اصلاح
- چشم‌پوشیدن از کارهای زشت!
- لزوم مطالعات اجتماعی

جلسه ۹

عناصر فرهنگ ساز

- اصلاح یک عملیات درونی
- اهمیت موسسات فرهنگی و تأثیرگذار
- عاطفه، عنصر اساسی فرهنگ سازی
- خوبی‌های جامعه ما

جلسه ۱۰

فرهنگ و دین

- معنای «یزکیهم»
- تزکیه و اجتماع
- تقویت عوامل مثبت برای تزکیه
- تزکیه پیامبر؛ تغییر فرهنگ جامعه
- تزکیه و همراهی با حکومت
- تقدس فرهنگ
- فرهنگ و دین
- هماهنگی این دو
- خطر دین انحرافی یهود
- فرهنگ جامعه بدون دین
- فرهنگ ایثار
- عوامل فرهنگ ساز

جلسه ۱۱

عناصر و عوامل فرهنگ‌ساز

- حساسیت افکار عمومی جامعه
- فرهنگ و فطرت
- فرهنگ به جای فطرت!!!
- فرهنگ توأسی به صبر و حق
- اهمیت فرهنگ‌سازی در دین
- عناصر فرهنگ‌ساز
- عوامل فرهنگ‌ساز

مؤمن مبلغ

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - محرم ۸۷ - ۸ جلسه)

معرفی بحث

تبلیغ دین وظیفه مؤمن نیست، بلکه ویژگی و غریزه مؤمن است. مؤمن در اثر شدت حلاوتی که از دین خود می‌چشد، بصورت غریزی به تبلیغ دین می‌پردازد. در این جلسات برخی از مبانی و راهکارهای تبلیغ که بتواند برای عموم مؤمنین راهگشا باشد، همراه با برخی مثال‌های عملی تبیین شده است. نکات و آدابی که در مورد روش‌های تبلیغ در این جلسات ارائه شده است کمک می‌کند تا تلاش‌های ما در امر تبلیغ کارآمدتر و تأثیرگذارتر باشد.

فهرست

جلسه ۱

فلسفه کربلا

- حفظ جان امام، وظیفه همگانی
- چه زمانی امام از جان خود می‌گذرد؟
- بقای دین، به امکان ابلاغ دین است
- اهمیت ابلاغ
- یک سوال مهم
- قیمت اشک برای امام حسین (ع)
- اثر گریه کردن بر امام حسین (ع)

جلسه ۲

مؤمن مبلغ (قسمت اول)

- مرور مباحث جلسه قبل
- اهمیت بالای جایگاه امر تبلیغ
- اهمیت و ارزش تبلیغ
- اهمیت و ارزش تبلیغ در بیان رسول الله (ص)
- آیا تبلیغ عملی است اختصاصی یا عمومی؟
- تبلیغ «ویژگی» مؤمنین است نه «وظیفه» آنها
- راههای روش‌های تبلیغ دین
- راههای تبلیغ در زندگی روزمره
- اشک برای امام حسین (ع) عملیات تبلیغی
- کربلا راه‌گشای تبلیغ

جلسه ۳

مؤمن مبلغ (قسمت دوم)

- مرور مباحث جلسه گذشته
- «تبلیغ» ویژگی ذاتی مؤمن
- موانع موجود در مسیر تبلیغ
- اثرگذاری فرهنگ غرب بر فرهنگ اسلامی
- مبلغ، یاری کننده خدا
- راههای عینی و عملی تبلیغ
- زبان، آسان ترین ابزار تبلیغ
- انگیزه مندی برای تبلیغ
- اولین نتیجه اثرگذاری کار تبلیغی
- تبلیغ، نیازمند اذن الهی

جلسه ۴

شرایط تبلیغ (قسمت اول)

- مرور مباحث جلسه گذشته
- کسب آگاهی مقدمه تبلیغ
- راه اول کسب آگاهی: کسب آگاهی درونی (حکمت)
- راههای فراگیری حکمت
 - ۱. اخلاص
 - ۲. محبت اهلیت
 - ۳. همنشینی با اهل علم، سرعت بخش دریافت حکمت
 - ۴. تقوا
- مانع فراگیری حکمت
- راه دوم کسب آگاهی: کسب آگاهی بیرونی
- هیئت مایه رشد آگاهی‌های درونی و بیرونی
- تبلیغ موجب رضوان الهی
- زینب، مبلغ کربلا

جلسه ۵

شرایط تبلیغ (قسمت دوم)

- مرور مباحث جلسه گذشته
- مقدمه اول: فرهنگ شدن اثرگذاری در جامعه
- مقدمه دوم: تبلیغ نیازمند توفیق و اذن الهی است
- برکات تبلیغ
- «شرط دوم»: اهل عمل بودن است
- آثار تبلیغ در عمل فرد

جلسه ۶

شرایط تبلیغ (قسمت سوم)

- مرور مباحث جلسه گذشته
- «شرط سوم» تبلیغ: اهل محبت بودن
- رکن «اول» محبت: محبت به مردم و خلق خدا
- مردم از منظر مبلغ
- روش امتحان کردن قلب در محبت به دیگران
- نقش کلیدی محبت در تبلیغ
- مقام شیعه نزد اهل بیت
- رکن «دوم» محبت: محبت به خدا و اولیای او

جلسه ۷

تبلیغ برای نزدیکان

- مرور مباحث جلسه گذشته
- گام اول تبلیغ: تأثیر گذاری در نزدیکان
 - رفاقت، نخستین مرحله تأثیر گذاری
 - دوستی خالصانه، دوستی مکارانه
 - رابطه دوستانه، ویژگی یاران آخرالزمانی
 - ایثار، عامل اساسی اثر گذاری بر دیگران
 - اهمیت رعایت آداب رفاقت
- ارتباط با فامیل، مرحله دوم اثر گذاری
- خانواده، مرحله سوم تأثیر گذاری
 - اخلاق خانوادگی، پایه تأثیر گذاری
 - نحوه تبلیغ در خانواده
 - تحقق دینداری در خانواده ممکن است

جلسه ۸

راه‌های ایجاد روح معنوی در جامعه

- ضرورت پرداختن به روح معنوی جامعه
- راه‌های ایجاد روح معنوی در جامعه
 - راه اول: وقوع حادثه
 - راه دوم: دعوت به خیر
- چند نکته در مورد آداب تبلیغ

فرهنگ مهربانی

(تهران - مسجد المهدی دهه دوم محرم ۱۳۸۷ - ۵ جلسه)

معرفی بحث

مفهوم «محبت» با دو مفهوم «مهرورزی» و «مهربانی» تفاوت دارد. باید از خودمان بپرسیم که میزان مهربانی در جامعه ما چقدر است؟ چه کنیم تا فرهنگ مهربانی در جامعه نهادینه شود؟ یکی از کلیدی‌ترین مباحث که در جامعه باید جا بیافتد، نشان دادن قله‌های مهربانی است... به تصویر کشیدن قله‌ها بهترین راه برای تربیت و فرهنگ‌سازی در جامعه است... مهرورزی چه نقشی در استحکام و تعالی خانواده دارد؟ جایگاه زنان در ایجاد و ترویج فرهنگ مهربانی کجاست؟ اثرات فرهنگ مهربانی در زندگی فرد و جامعه چیست؟ برای جبران کمبود محبت‌ها چه باید کرد؟ داشتن زندگی فردی و اجتماعی آرام یکی از خواسته‌های قلبی همه انسان‌هاست، تفکر روی اینگونه مباحث و سپس برنامه‌ریزی برای بکارگیری آنها کمترین کاری است که می‌توانیم برای گسترش آرامش و مهربانی در جامعه انجام دهیم. بیایید مهربانی را در جامعه ما فرهنگ کنیم.

فهرست

جلسه ۱

بررسی فرهنگ مهربانی در جامعه

- تفاوت محبت با مهرورزی و مهربانی
- تفاوت مهرورزی و فرهنگ مهربانی
- میزان مهربانی در جامعه
- فرهنگ مهربانی و مقدمه‌سازی برای ظهور

جلسه ۲

جایگاه مهربانی در مفاهیم دینی

- چه کنیم تا فرهنگ مهربانی در جامعه جا پیدا کند؟
- جایگاه مهربانی در میان مفاهیم
- مهربانی اهل بیت نسبت به دوستان و انسان‌ها

جلسه ۳

فرهنگ‌سازی با قله‌ها

- توصیه به خوب بودن مؤثرتر از توصیه به بد نبودن در تربیت
- نشان دادن قله‌های مهربانی
- فرهنگ‌سازی با به تصویر کشیدن قله‌ها
- پدر و مادر برای تربیت فرزندان خود قله شوند

جلسه ۴

نقش احساسات در استحکام و تعالی خانواده

- احکام اجتماعی اسلام و نگاه فرهنگ‌سازی
- نقش تخیل در تربیت انسان
- ارزش احساسات در کنار تعقل در انسان‌سازی
- نقش مهرورزی در استحکام و تعالی خانواده
- جایگاه زن در ایجاد و ترویج فرهنگ مهربانی در خانواده

جلسه ۵

اثرات فرهنگ مهربانی در فرد و جامعه

- ناسازگاری فرهنگ مهربانی با فرهنگ خودخواهی
- جلوگیری از ظهور و بروز بدی‌ها از ما
- مهربانی کردن به دیگران برای جبران کمبود محبت
- تمرین آداب و مهارت‌های مهربانی
- امر به معروف و نهی از منکر زاییده مهربانی است

موضوع: